

**EĞİTİMDE ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME ANABİLİM
DALINDAKİ ÖĞRENCİLERİN YÜKSEK ÖĞRETİME
GİRİŞ PUANLARI İLE BU ANABİLİM DALINDAKİ
BAŞARI ARASINDAKİ İLİŞKİLER**

73570

Duygu KARAKAŞ

Hacettepe Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü

Lisansüstü Eğitim - Öğretim ve Sınav Yönetmeliğinin
Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitimde Ölçme
ve Değerlendirme Bilim Dalı İçin Öngördüğü

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Olarak Hazırlanmıştır

T 73570
T.C. YÜKSEKÖĞRETİM
DOKÜMANTASYON MENKUL

Ankara
Haziran, 1998

Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Bu çalışma, Jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Bilim Dalı'nda YÜKSEK LİSANS TEZİ olarak kabul edilmiştir.

Başkan.....
Prof. Dr. Yaşar BAYKUL (Danışman)

Üye.....
Prof. Dr. Nizamettin KOÇ

Üye.....
Doç. Dr. A. Ata TEZBAŞARAN

Üye.....
Doç. Dr. Aysun UMay

Üye.....
Yrd. Doç. Dr. Hülya KELECİOĞLU

Onay

Yukardaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

14.12.1998

Prof. Dr. Hüsnü ARICI
Enstitü Müdürü

Canım Anneme ve Babama...

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı'ndaki öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki ders başarıları, ÖYS puanları ile bu anabilim dalındaki akademik başarıları arasındaki ilişkileri ortaya koymaktır.

Araştırma Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme (EÖD) Anabilim Dalı'nda 1993-1994, 1994-1995, 1995-1996 ve 1996-1997 öğretim yıllarında alınan 81 öğrencinin ortaöğretim okullarındaki ders başarıları, ÖYS puanları ve yükseköğretimdeki akademik başarıları ile sınırlandırılmıştır.

Araştırmanın verilerinin analizinde ve grafiklerin hazırlanmasında EXCEL paket programından yararlanılmıştır. Verilerin analiz aşamasında, ortaöğretim ders başarıları, ÖYS puanları ve Yükseköğretim akademik başarıları arasında ilişkilerin hesaplanmasında Matematik, Türkçe ve Sosyal Bilimler adı altında 3 ayrı ders grubu için Pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı tekniği kullanılmıştır. Bulunan korelasyon katsayılarının sıfırdan manidar derecede farklı olup olmadıkları "t" testi ile test edilmiştir.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre;

Ortaöğretim okullarındaki Matematik, Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, İnkılap Tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe ders başarıları ile ÖYS Matematik, Türkçe, Sosyal Bilimler Alt Test puanları arasında 0.05 düzeyinde manidar bir ilişki bulunmamıştır.

Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki Matematik, Tarih, İnkılap tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe ders başarıları ile yükseköğretimdeki ilgili Matematik ve Sosyal Bilimler ders başarıları arasında 0.05 düzeyinde manidar bir ilişki bulunmamıştır. Ancak, öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki Türk Dili ve Edebiyatı ders başarıları ile yükseköğretimdeki Türk Dili derslerine ilişkin başarıları arasında 0.05 düzeyinde manidar bir ilişki bulunmuştur.

Öğrencilerin ÖYS Matematik, Türkçe, Sosyal Bilimler Alt Test puanları ile yükseköğretimdeki ilgili Matematik, Türk Dili, Sosyal Bilimler ders başarıları arasında 0.05 düzeyinde manidar bir ilişki bulunmamıştır.

Örnekleme giren öğrenci sayısının çok fazla olmaması, ÖYS testlerinde hesaplamaların, seçilmiş grup üzerinden yapılmış olması ve seçilmiş grubun standart kaymasının ranj daralması sebebiyle olduğundan daha düşük değer alması, korelasyon katsayılarının düşmesine sebep olabilir. Ortaöğretim okul programlarının birbirinden farklı olması ve ders başarısını değerlendirmede, değerlendirmeciler arasındaki farklılıklar nedeniyle elde edilen başarı notlarının güvenilirliğinin düşük olması da korelasyonların düşük çıkmasına sebep olabilir.

Bu araştırma sonucuna göre, ranj daralmasını dikkate alan araştırmaların yapılması, ortaöğretim başarı notu yerine ortaöğretimdeki başarıyı puanlarla hesaplayıp buna dayalı araştırmaların yapılması ve öğrencilerin akademik başarılarını değerlendirme ilkelerine uygun olarak bütün ülke düzeyinde ortaya koymaya yönelik daha kapsamlı araştırmaların yapılması önerilebilir.

SUMMARY

The purpose of this study was to identify the relationships between secondary education course achievements of the students of Educational Measurement and Evaluation Department, Student Placement Examination (SPE) scores and academic achievements of the some students in this department.

This study is limited to secondary education course achievements of 81 students in total who got into the Department of Educational Measurement and Evaluation, Hacettepe University in 1993-1994, 1994-1995, 1995-1996 and 1996-1997 academic years, their SPE scores and their achievements in higher education.

EXCEL package program was utilised in data analysis and graph preperation. In the data analysis, Pearson's Product Moment Correlation Cofficent tecnique for three different course groups consisting of Maths, Turkish and Social Sciences was used in computing the relations between secondary education achievements, SPE scores and higher education academic achievements. "t" test was employed to test the significancy of correlation cofficents at 0.05 level.

The resarch findings can be summorised as follows;

A significant relationship was not found between Math, Turkish Language and Literature, History, History of Turkish Revolutions, Geoprrophy, Psychology, Sociology and Philosophy achievements and SPE sub-tests of Math, Turkish and Social Sciences.

A significant relationship was not found between Math, History, History of Turkish Revolutions, Geography, Psychology, Sociology, Philosophy achievements in secondary education and related Math and Social Sciences course achievements in higher education, but, a significant relationship was obtained between Turkish Language and Literature course achievements and Turkish Language course achievements in higher education.

No significant relationship between the students' Sub-test scores of SPE Math, Turkish, Social Sciences and their Math, Turkish Language and Social Sciences courses achievements in higher education was found.

Limited number of students involved in sample group, calculation of SPE test on a selected group and range restriction of standart deviation of the selected group may have led to lower correlation coefficient. The differeness between high school curriculum and low reliability of achivement points because of the difference between the evaluators in evaluating course achivement may also have led to low correlation.

According to the research findings, it may be recommended that further researchers should take into consideration the range restriction, and also researchers should be based on the secondary education achievements computed with scores instead of secondary education achievement scores. In more detailed and country-wide sampling.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
ÖZET	i
SUMMARY	iii
İÇİNDEKİLER	v
TABLolar LİSTESİ	vii
ÖNSÖZ	viii
 BÖLÜM I	
GİRİŞ	1
Problem Cümlesi	9
Alt Problemler	10
Sayıtlar	12
Sınırlılıklar	12
Araştırmanın Amacı ve Önemi	12
Tanımlar ve Kısaltmalar	13
İlgili Yayın ve Araştırmalar	13
 BÖLÜM II	
YÖNTEM	22
Araştırmanın Türü	22
Evren ve Örneklem	22
Verilerin Toplanması	22
Verilerin Analizi	23
 BÖLÜM III	
BULGULAR ve YORUM	25
EÖD Anabilim Dalı Öğrencilerinin Ortaöğretim Okullarındaki İlgili Alan Derslerine İlişkin Başarıları ile ÖYS’de İlgili Alan Derslerine İlişkin Alt Test Puanları Arasındaki Korelasyonlar	25
EÖD Anabilim Dalı Öğrencilerinin Ortaöğretim Okullarındaki İlgili Alan Derslerine İlişkin Başarıları ile Yükseköğretimdeki İlgili Alan Derslerine İlişkin Alt Test Puanları Arasındaki Korelasyonlar	32

EÖD Anabilim Dalı Öğrencilerinin ÖYS’de İlgili Alan Derslerine İlişkin Alt Test Puanları ile Yükseköğretimdeki İlgili Alan Derslerine İlişkin Başarıları ile Arasındaki Korelasyonlar	38
---	----

BÖLÜM IV

SONUÇ ve ÖNERİLER	47
Sonuçlar	47
Öneriler	50
KAYNAKÇA	52

TABLOLAR VE ŞEKİLLER LİSTESİ

Tablo No	Sayfa
1 Ortaöğretim Başarısı, Üniversite Başarısı, ÖYS Puanları İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri.....	25
Şekil No	Sayfa
1 Ortaöğretim Matematik Dersi Başarıları ile ÖYS Matematik Alt Testi Puanları Korelasyonu	26
2 Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Başarıları ile ÖYS Türkçe Alt Testi Puanları Korelasyonu	28
3 Ortaöğretim Sosyal Bilimler Ders Başarıları ile ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi Puanları Korelasyonu	31
4 Ortaöğretim Matematik Dersi Başarıları ile Yükseköğretim Matematik Ders Başarıları Korelasyonu	33
5 Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Başarıları ile Yükseköğretim Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Başarıları Korelasyonu	35
6 Ortaöğretim Sosyal Bilimler Ders Başarıları ile Yükseköğretim Sosyal Bilimler Dersi Başarıları Korelasyonu	37
7 ÖYS Matematik Alt Testi Puanları ile Yükseköğretim Matematik Dersi Başarıları Korelasyonu	39
8 ÖYS Türkçe Alt Testi Puanları ile Yükseköğretim Türk Dili ve Edebiyatı Dersi Başarıları Korelasyonu.....	41
7 ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi Puanları ile Yükseköğretim Sosyal Bilimler Ders Başarıları Korelasyonu	44

ÖNSÖZ

Bu araştırmada, ortaöğretim ders başarıları, ÖYS puanları ve yükseköğretimdeki akademik başarı arasında nasıl bir ilişki olduğu ortaya konmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın her aşamasında öneri, destek ve yardımlarını esirgemeyen sevgili hocam ve danışmanım Prof. Dr. Yaşar Baykul'a teşekkürlerimi sunarım.

Araştırmanın çeşitli aşamalarında ve yazımı sırasında yardımlarını aldığım sevgili hocam Doç. Dr. A. Ata Tezbaşaran'a,

Araştırma verilerini toplamamda ve analizinde yardımcı olan Yrd. Doç. Dr. Selahattin Gelbal'a,

Araştırmanın yürütölmesinde yardımlarını aldığım Arş. Gör. Ergin Ekinci ve Arş. Gör. Devrim Özdemir'e,

Ve çalışmalarımı sürekli destekleyerek bana güç veren, manevi desteklerini her zaman yanımda hissettiğim sevgili aileme ve nişanlıma

sonsuz teşekkürler.

Haziran, 1998

Duygu KARAKAş

BÖLÜM I

GİRİŞ

Ülkemizde hızlı nüfus artışı ve yükseköğretime devam etmek isteyen öğrenci sayısının yükseköğretim kurumlarının kontenjanlarından fazla olması bir seçme işleminin yapılmasını zorunlu hale getirmektedir.

Üniversitelerarası kayıt ve giriş sisteminin ve ondan önce gerçekleştirilen Ankara Üniversitesinin çeşitli fakültelerini kapsayan sınırlı merkezi sistemin ortaya konmasından önce Türkiye’de çeşitli üniversiteler ve onlara bağlı fakülteler öğrenci alımında birbirinden bağımsızdılar. Öğrenciler her fakülteye aday kaydı için ayrı ayrı başvurur, postayla kayıt yaptırmak mümkün olmadığı için fakültelerin bulunduğu üniversite şehirlerine defalarca gidip gelmek zorunda kalırlardı. Giriş sınavları çoğu hallerde sadece söz konusu fakültenin bulunduğu yerde yapıldığı ve sınav tarihleri birbirinden habersiz tesbit edildiği için bazen aynı güne rastlar, bazen de öğrenciler büyük maddi sıkıntılara katlanma pahasına bir kentten öbürüne sık sık seyahatler yaparak mümkün olduğu kadar çok sayıda fakültenin sınavına katılır, böylece üniversiteye giriş şanslarını arttırmaya çalışırlardı.

Sınavlar çoğu zaman kompozisyon tipinde klasik yazılı sınav şeklinde olurdu, bazı hallerde de çoktan seçmeli testlerden yararlanılırdı. Bu da sınav sorularının öğrenildiğine ilişkin söylentilere sebep olurdu (Mihçioğlu 1969:3).

ÖSYM’nin kurulmasını gerektiren temel neden ise; ülkemizde yükseköğretim kurumlarına başvuran öğrenci sayısının hızla artması, buna karşılık yükseköğretim kurumlarının, başvuranları tümüyle alabilecek kapasiteye sahip olmamasıydı. Cumhuriyet döneminin başlarında, yükseköğretim kurumlarının kapasitelerini zorlayan bir talep yoktu; hatta bazı fakültelere, bu fakültelerin kapasitelerinin altında başvuru oluyordu. 1940’lı ve 1950’li yıllarda bazı fakülteler, kapasitelerinin üzerinde başvuru ile karşılaşınca, bir seçme sınavı yapma zorunluluğu ile karşı karşıya kaldılar.

1960'lı yıllar ise yükseköğretim kurumlarına bağlı hemen hemen bütün fakülteler, kapasitelerini oldukça aşan başvurularla karşılaştılar. Yükseköğretim görmek isteyen öğrenci sayısı her yıl hızla artmaktaydı, buna karşın yükseköğretim kurumlarının kapasiteleti bu hızlı artışı karşılayacak düzeyde değildi. Bu durum karşısında, yükseköğretim kurumları, çok sayıdaki aday arasından sağlıklı bir seçme yapabilmek için birtakım arayışlar içine girdiler. Seçme işleminin nasıl ve kimler tarafından yapılacağı konusu yıllarca gündemde kaldı (Dökmen 1992:1).

ÖSYS sistemi işte bu soruna bir çözüm olarak geliştirilmiştir. Payaslıoğlu'na (1985) göre, sistemin dayanak ve gerekçeleri şu şekilde özetlenebilir.

a. Çeşitli yükseköğretim programlarına seçilecek adayların, bu programlara alınamayacak adaya oranla sözkonusu programlarda başarı ile öğrenim yapma olasılığı daha yüksek kimselerden oluşması, kıt kaynakların rasyonel kullanımı, nitelikli insangücü yetiştirilmesi, yükseköğretim amaçları gibi çeşitli yönlerden savunulabilir.

b. Adaylardan hangileri için bu olasılığın daha yüksek olduğu, onların yükseköğretimin temel alanları ile ilgili ve orta öğretimde kazandıkları bilgi ve yetenekleri ölçülüp karşılaştırılarak önceden kestirilebilir.

c. Söz konusu ölçme ve karşılaştırmalar bu amaca uygun sınavlar yoluyla yapılabilir.

d. Bu sınavlar büyük sayıda adaya güvenli bir şekilde uygulanıp değerlendirilebilir.

e. Bu yoldan yapılacak seçme ve yerleştirme, alternatif seçme ve yerleştirme yöntemlerine göre en az sakıncalı olanıdır.

Sistemin dayanak ve gerekçeleriyle yükseköğretim kurumlarına öğrenci seçme ve yerleştirme işleminin en adil ve en ekonomik şekilde nasıl gerçekleştirilebileceği konusundaki arayışlar, söz konusu seçme ve yerleştirme sınavlarının giderek daha sistematikleşmesine, merkezi ve standart bir nitelik kazanmasına yol açmıştır. Yükseköğretime giriş sınavlarına merkezi ve sistematik nitelik kazandırma çabalarının en üst noktasına ise, 1974'te ÖSYM'nin kurulmasıyla ulaşılmıştır. ÖSYM (o zamanki adıyla ÜSYM) ile birlikte, Türkiye'de yükseköğretim kurumlarının öğrenci seçme ve yerleştirme işlemi, tek elden ve belli ölçülere uygun olarak işleyen standart bir uygulama ile gerçekleştirilmeye başlanmıştır (Dökmen 1992:1).

Yukarıda belirtildiği gibi, yükseköğretim programlarına girmek için başvuran adaylar arasından bu programlarda başarılı olma olasılıkları diğerlerine göre daha yüksek olanları seçme temel amacı olduğundan, ÖSYM bu amacını gerçekleştirmek için 1981 yılından itibaren iki aşamalı bir sınav uygulamaktadır. Sınavın birinci aşaması Öğrenci Seçme Sınavı (ÖSS) adıyla anılmakta ve seçme amacına , ikinci aşaması da Öğrenci Yerleştirme Sınavı (ÖYS) adıyla anılmakta ve yerleştirme amaçlarına hizmet etmektedir.

Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavlarının amacı, yüksek öğrenim görmek isteyen adaylar arasında, Anayasanın öngördüğü sosyal adalet ve eşitlik ilkelerine uygun olarak girdiği yüksek öğrenim programında en yeteneklilerin ve en başarılı olacakların seçilmesidir. Yüksek öğretim düzeyindeki öğrencilerin, yüksek öğretimdeki başarılarını yordamak, onları tercih ettikleri ve koşullarını karşılayabildikleri programlar arasından daha başarılı olabilecekleri programlara yerleştirmektir. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavlarının amacı doğrultusunda Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalını kazanan öğrencilerin, bu yüksek öğrenim programında en yetenekli ve en başarılı olacak öğrenciler olması beklenir.

Yükseköğretime giriş sınavları, yükseköğretim programlarına girmek isteyen ortaöğretim mezunlarından, kontenjanlar gözönüne alınarak, bir yükseköğretim programında başarılı olma ihtimali diğerlerine göre daha yüksek olanları seçme amacı

güttüğünden bu sınavların bir taraftan yükseköğretimdeki başarıyı yordayıcı, diğer taraftan ortaöğretim programlarında hedeflenen bilgi ve becerileri yoklaması, diğer bir deyişle onlarla tutarlı olması beklenir (Baykul 1989:1).

Ertürk, (1993:13) eğitimi “bireyin davranışlarında kendi yaşantısı yoluyla ve kasıtlı olarak istendik değişme meydana getirme süreci” olarak tanımlamıştır. Eğitimin her kademesinin planlı ve önceden tasarlanmış hedeflere ulaştırıcı olması gerekmektedir. Eğitimin bu gereğinin yerine getirilebilmesi, yani planlı ve önceden tasarlanmış hedeflere ulaşabilmesi herşeyden önce öğrencilerin, söz konusu sürecin gerektirdiği ön şart davranışlara sahip olmasına bağlıdır. Çünkü en basit bir davranışın öğrenilmesi bile belli bir hazırbulunuşluk düzeyini gerektirmektedir. Aynı şekilde, yüksek öğrenim görececek öğrencilerin de belli bir hazırbulunuşluk düzeyinde olmaları gerekir. Bu ise yüksek öğretim kurumlarına alınacak öğrencilerin, yüksek öğrenim görmek isteyen öğrenciler arasından seçilmesini gerekli kılar. Hangi öğrencilerin yüksek öğretim kurumlarına alınacağı, hangi öğrencilerin hangi programlara yerleştirileceğinin sağlıklı bir şekilde belirlenmesi, yüksek öğretimde verimliliğin sağlanmasının şartlarından biridir. Bu seçme işlemini yaparak hangi öğrencilerin hangi alanlarda öğrenim göreceğini belirlemek için belirli bir sisteme gereksinim duyulur. Bu seçme ve yerleştirme işlemini ülkemizde, Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM), iki aşamalı bir sistemle yapmaktadır. Özçelik (1982:1) bu sistemden beklentiyi şöyle belirtmektedir;

Bir sistem olarak ÖSYS’den beklenen, seçme ve yerleştirmede ÖSYM’nin doğrudan denetiminde olmayan kişisel tercihler, kurum tercihleri, öğrenme güdüsü ve sosyo-ekonomik etkenlerin etkileri kontrol edildiğinde, seçilmeyenlere göre yüksek öğretimde daha başarılı olabilecek adayları seçmek ve bunları, yine aynı koşullarla, ötekilere göre daha başarılı olabilecekleri yüksek öğretim programına yerleştirmektir.

Bu görüşte iki önemli nokta göze çarpmaktadır. Bunlardan birincisi ÖSYS’de başarılı olarak seçilen adayların başarısız olarak elenen adaylara göre daha başarılı

olacağı düşüncesi, ikinci olarak da başarılı olacağı düşünülerek seçilen adayların hangi programlarda, öteki programlara oranla daha başarılı olacaklarının adayların ÖSYS alt testlerindeki başarılarına ve isteklerine göre tahmin edilebileceği düşüncesidir. Bu düşüncelerin uygulamada yaşaması, seçme ve yerleştirme işinde gözönüne alınan ölçme sonuçlarının elde edildiği ölçme araçlarının nitelikleri ile ilgilidir. Turgut (1992:27), bu nitelikleri; güvenirlik, geçerlik ve kullanılabilirlik kavramları altında gruplamıştır. ÖSYM tarafından yapılan seçme ve yerleştirme işleminin daha önce belirtilen amacına hizmet edebilmesi ÖSS ve ÖYS sınavlarının geçerliği ile sağlanabilir.

Turgut (1978) geçerliği, ölçümlerin ölçme konusu değişkeni ölçebilme niteliği olarak tanımlamıştır. Ölçümlerin amaca hizmet edebilmesi, araç veya yöntemin ölçülmek istenen değişkenin ölçüsü olabilecek ölçümler vermesine, bu değişkeni ölçülmek istenmeyen değişkenlerle karıştırmamasına bağlıdır.

Çalışkaner (1978:43) ise, geçerliğin bir ölçme aracının en önemli özelliği olduğunu belirtmiş ve bir aracın geçerli olmasını, ölçülmek istenilen özelliği doğru olarak ölçmesi olduğunu belirtmiştir. Mihçioğlu da (1977:168) bir sınavın geçerliğini, o sınavın ölçmek istediği şeyi ölçebilme, seçmek istediği kimseleri seçebilme gücü olarak tanımlamıştır.

Tekin (1993:42), geçerliği bir ölçme aracının ölçmeyi amaçladığı özelliği, başka herhangi bir özellik, doğru olarak ölçebilme derecesi olarak tanımlamıştır.

Ölçme geçerliğinin, ölçümlerdeki çeşitli hatalar yanında ölçümlerin kullanış amacına bağlı oluşu, geçerlik kavramının puanları kullanış amacına göre özel amaçlar kazanmasına yol açmıştır. Geçerliği kanıtlamada ve ölçümlerin geçerliğini nicelemede kullanılan yollarda birbirinden farklı geçerlik türleri aşağıda verilmiştir (Turgut, 1978).

1. Yordama Geçerliği
2. Kapsam Geçerliği
3. Uygunluk Geçerliği
4. Farazi Yapı Geçerliği
5. Görünüş Geçerliği

Yordama, eldeki bilgiler ışığında gelecek ile ilgili tahminde bulunmaktır. Bu nedenle bu araştırma, daha çok yordama geçerliği ile ilgili olmakla beraber geçmişteki başarıyı da ölçüt olarak dikkate aldığından uygunluk geçerliğiyle de yakından ilgilidir.

Toker (1982:12) yordama geçerliğini şöyle açıklamaktadır;

Bir seçme işleminde kullanılan bir testin yordama geçerliği, genellikle, seçilen bireylerin test puanları ile seçildikleri yerdeki başarı (performans) puanları arasındaki ilişkiye bakılarak saptanmaktadır. Bu ilişkinin derecesini test-başarı puanları arasında hesaplanan korelasyon katsayısı belirlemektedir. Yalnız seçilen gruptaki bireylerin performans puanları bulunduğundan, korelasyon katsayısı ancak bu bireylerin puanları arasında hesaplanabilmekte, bu durum ise, test puanlarındaki ranj kısıtlaması yüzünden, korelasyon katsayısının gerçekteki değerinden daha düşük olmasına neden olmaktadır. Bu sakıncayı ortadan kaldırmak için de bir düzeltme formülü kullanılmakta, bu yolla gerçek ilişki daha iyi tahmin edilebilmektedir.

Turgut (1978) yordama geçerliğini, kişilerin bir öğrenim programı veya işteki başarılarının programa veya işe girişte kestirilmesi olarak tanımlamıştır.

Çalışkaner (1978:45) ise yordama geçerliğini tahmin geçerliği olarak adlandırmış ve bir testin geçerliğini bireyin o testteki sorulara verdiği cevaplarla testin tahmin için öngördüğü özelliğın doğrudan ölçüsü olan ve sonradan elde edilen ölçüt arasındaki korelasyon olarak tanımlamıştır. Korelasyon katsayısının büyüklüğü tahmin geçerliğini arttırmaktadır.

Tekin (1993:48) bir testin yordama geçerliğini, o testten elde edilen puanlarla testin yordamak için düzenlendiği değişkenin doğrudan ölçüsü olan ve daha sonra elde edilen ölçüt arasındaki korelasyon olarak tanımlamıştır.

Uygunluk geçerliğinde ise; test uygulandığında testin ölçtüğü ilgili özelliğe ilişkin bir ölçüt varsa, aynı bireylerin test puanları ile ölçüt puanları arasındaki ilişkinin derecesi testin ölçüt-bağıntılı geçerliğinin kanıtı olarak görülür. Üniversite giriş sınavlarında kullanılan testler için lise bitirme sınavları ya da ortaöğretim başarı ortalaması ölçüt olarak kabul edilip aralarındaki ilişkiye bakıldığında; üniversite giriş sınavları, ortaöğretim programına bağlı olarak hazırlandığından, ortaöğretimdeki başarı, üniversite giriş sınavından alınan puanın yordayıcısı olarak görülebilir. Dolayısıyla bu çalışmada olduğu gibi üniversite sınavında uygulanan testin ölçütü olarak ortaöğretimde okutulan derslerin başarı ortalamaları ele alınabilir. Bu durumda araştırmanın 1. alt probleminden elde edilen bulgular bize uygunluk geçerliği hakkında bilgi verecektir.

ÖSYS'de yükseköğretimde başarılı olma olasılığı yüksek olanları seçip yerleştirme amaçlandığından, buradaki geçerlik türü de yordama geçerliği ile ilgilidir. Bu bakımdan, ÖSYM tarafından hazırlanan ÖSS ve ÖYS'deki testlerin yeterli yordama gücüne sahip olmaları beklenir. ÖSS ve ÖYS'nin yordama geçerliği, bu aşamalarda kullanılan testlerin yordayıcılık güçleri ile ilgilidir. Bu testlerin ilgili alt testlerinden aldıkları puanlar ile yüksek öğretimdeki ilgili alan derslerindeki başarıları arasındaki korelasyonun derecesi bu testlerin yordayıcılık güçleri hakkında bilgi verir. Bu çalışmada incelendiği gibi, üniversite sınavında alınan puan, bireyin üniversitedeki başarısını yordama gücüne sahipse ya da sahip olduğu düşünülüyorsa, üniversite giriş sınavında uygulanan testin ölçütü üniversitede aynı bireylerin gösterdiği akademik başarıdır. Dolayısıyla test ve ölçüt arasındaki ilişkinin gücü, burada yordama geçerliğinin kanıtı olarak görülür.

Öğrenci Yerleştirme Sınavı (ÖYS) olarak adlandırılan sınavın amacı, adayları bu sınavın sonuçlarına göre öğrenci alan yükseköğretim programlarına seçmek ve

yerleştirmektedir. Yerleştirmede kullanılacak ÖYS puanları ve bu puanların hesabına katılacak testler bakımından, (1) Fen ve Mühendislik Bilimleri, (2) İktisadi ve Sosyal Bilimler ve (3) Yabancı Diller olmak üzere üç ana grupta toplanmıştır.

Fen ve mühendislik bilimleri ana grubu, fen bilimleri ve mühendislik bilimleri alt gruplarından oluşmaktadır. Fen bilimleri alt grubundaki yükseköğretim programlarına F puanıyla, mühendislik bilimleri alt grubundaki yükseköğretim programlarına da M puanıyla öğrenci alınmaktadır. Bu puanların ikisi de Fen Bilimleri, Matematik ve Türkçe testlerinden elde edilen puanlar, ilgili ÖSS puanı ve ortaöğretim başarı puanından hesaplanmaktadır. Bu puanlar hesaplanırken Sosyal Bilimler ve Yabancı Dil testlerinden elde edilen puanlar dikkate alınmamaktadır.

İktisadi ve sosyal bilimler ana grubu, iktisadi bilimler, sosyal bilimler ve dil ve tarih alt gruplarından oluşmaktadır. İktisadi bilimler alt grubundaki yükseköğretim programlarına TM puanıyla, sosyal bilimler alt grubundaki yükseköğretim programlarına S puanıyla, dil ve tarih alt grubundaki yükseköğretim programlarına TS puanıyla öğrenci alınmaktadır. Bu puanların üçü de Matematik, Türkçe ve Sosyal Bilimler testlerinden elde edilen puanlar, ilgili ÖSS puanı ve ortaöğretim başarı puanından hesaplanmaktadır. Bu puanlar hesaplanırken Fen Bilimleri ve Yabancı Dil testlerinden elde edilen puanlar dikkate alınmamaktadır.

Yabancı diller grubundaki yükseköğretim programlarına Yabancı Dil puanı ile öğrenci alınmaktadır. Bu puan Türkçe, Sosyal Bilimler ve Yabancı Dil testlerinden elde edilen puanlar, ilgili ÖSS puanı ve ortaöğretim başarı puanından hesaplanmaktadır. Yabancı Dil Puanının hesaplanmasında Fen Bilimleri ve Matematik testlerinden elde edilen puanlar dikkate alınmamaktadır.

Bir adayın tercih listesinde yer verdiği yükseköğretim programları bu üç ana grubun hangisinde yer alıyorsa bu adayın sadece o ana grupta belirtilen testleri cevaplaması gerekmektedir (ÖSYM, 1997).

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı iktisadi ve sosyal bilimler ana grubu, iktisadi bilimler alt grubu içerisinde yer almakta ve bu yükseköğretim programına TM puanıyla öğrenci alınmaktadır. Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı'nın amacı, değişik düzeylerdeki okullarda eğitimde ölçme ve değerlendirme konusunda düzenlemeleri yapacak, yürütecek, ölçme araçları geliştirecek ve sonuçları yorumlayacak elemanlar yetiştirmektedir.

Programında ölçme ve değerlendirmeye giriş, istatistik, non-parametrik istatistik, ölçme teknikleri, psikolojik test geliştirme, psikolojik testler, araştırma teknikleri, örnekleme teknikleri, programlama, test geliştirme uygulaması gibi ana dersler yer almaktadır. Programın ilk yılında Temel Matematik, Türk Dili ve Edebiyatı, Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi dersleri ve Eğitim Bilimine Giriş, Felsefeye Giriş, Sosyolojiye Giriş, Psikolojiye Giriş, Gelişim Psikolojisi, Öğrenme Psikolojisi, Eğitim Felsefesi, Eğitim Sosyolojisi, Sosyal Psikoloji, Endüstri Psikolojisi, Eğitim Tarihi gibi giriş niteliğinde dersler okutulmaktadır.

Bu çalışmayla Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı'nda 1993-1994, 1994-1995, 1995-1996 ve 1996-1997 öğretim yıllarında eğitim gören öğrencilerin ortaöğretim okullardaki ders başarıları, ÖYS puanları ve yükseköğretimdeki akademik başarıları arasında nasıl bir ilişki olduğu araştırılmıştır.

Bu çalışmanın problemi aşağıdaki gibi saptanmıştır.

Problem Cümlesi

Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme (EÖD) Anabilim Dalı'nda 1993-1994, 1994-1995, 1995-1996 ve 1996-1997 öğretim yıllarında eğitim gören öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki ders başarıları, ÖYS puanları ve yükseköğretimdeki akademik başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Bu probleme cevap bulabilmek için aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

Alt Problemler

1. Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki ilgili alan derslerine ilişkin başarıları ile ÖYS'de ilgili alan derslerine ilişkin alt test puanları arasında nasıl bir ilişki vardır?

a. Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki Matematik dersine ilişkin başarıları ile ÖYS'de aldığı Matematik Alt Testi puanları arasında nasıl bir ilişki vardır?

b. Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki Türk Dili ve Edebiyatı dersine ilişkin başarıları ile ÖYS'de aldığı Türkçe Alt Testi puanları arasında nasıl bir ilişki vardır?

c. Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki Tarih, İnkılâp Tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe derslerine ilişkin başarıları ile ÖYS'de aldığı Sosyal Bilimler Alt Testi puanları arasında nasıl bir ilişki vardır?

2. Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki ilgili alan derslerine ilişkin başarıları ile yükseköğretimdeki ilgili alan derslerine ilişkin başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

a. Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki Matematik dersine ilişkin başarıları ile yükseköğretimdeki Temel Matematik I (MAT 113), Temel Matematik II (MAT 114), İstatistik I (EBB 104), İstatistik II (EBB 203), İstatistik III (EBB 303) ve Non-Parametrik İstatistik (EBB 304) derslerine ilişkin başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

b. Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki Türk Dili ve Edebiyatı dersine ilişkin başarıları ile yükseköğretimdeki Türk Dili I (TKD 103) ve Türk Dili II (TKD 104) derslerine ilişkin başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

c. Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki Tarih, İnkılâp Tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe derslerine ilişkin başarıları ile yükseköğretimdeki Eğitim Bilimine Giriş (EBB 101), Felsefeye Giriş (FEL 100), Sosyolojiye Giriş (SOS 101), Psikolojiye Giriş (PSİ 101), Gelişim Psikolojisi (EBB 122), Öğrenme Psikolojisi (EBB 124), Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT 203), Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT 204), Eğitim Felsefesi (EBB 207), Eğitim Sosyolojisi (EBB 211), Sosyal Psikoloji (EBB 246), Endüstri Psikolojisi (EBB 264), Eğitim Tarihi (EBB 310) derslerine ilişkin başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

3. Öğrencilerin ÖYS'de ilgili alan derslerine ilişkin alt test puanları ile yükseköğretimdeki ilgili alan derslerine ilişkin başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

a. Öğrencilerin ÖYS'de aldığı Matematik Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Temel Matematik I (MAT 113), Temel Matematik II (MAT 114), İstatistik I (EBB 104), İstatistik II (EBB 203), İstatistik III (EBB 303) ve Non-Parametrik İstatistik (EBB 304) derslerine ilişkin başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

b. Öğrencilerin ÖYS'de aldığı Türkçe Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Türk Dili I (TKD 103) ve Türk Dili II (TKD 104) derslerine ilişkin başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

c. Öğrencilerin ÖYS'de aldığı Sosyal Bilimler Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Eğitim Bilimine Giriş (EBB 101), Felsefeye Giriş (FEL 100), Sosyolojiye Giriş (SOS 101), Psikolojiye Giriş (PSİ 101), Gelişim Psikolojisi (EBB 122), Öğrenme Psikolojisi (EBB 124), Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT 203), Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT 204), Eğitim Felsefesi (EBB 207), Eğitim Sosyolojisi (EBB 211), Sosyal Psikoloji (EBB 246), Endüstri Psikolojisi (EBB 264), Eğitim Tarihi (EBB 310) derslerine ilişkin başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Sayıtlar

1. Araştırmada ÖYS testlerinin yeterli güvenirlikte olduğu varsayılmıştır.
2. Resmi kayıtlardan elde edilen bilgiler gerçeği yansıtmaktadır.

Sınırlılıklar

Araştırma Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme (EÖD) Anabilim Dalı'nda 1993-1994, 1994-1995, 1995-1996 ve 1996-1997 öğretim yıllarında alınan öğrencilerin ortaöğretim başarı notları, ÖYS puanları ve yükseköğretimdeki akademik başarıları ile sınırlandırılmıştır. Araştırmacı 102 öğrenciden 81 öğrencinin ortaöğretim ders başarılarına ulaşmış, meslek liselerini bitiren öğrenciler araştırma kapsamına alınmamıştır.

Araştırmanın Amacı ve Önemi

Bu araştırmada; Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı'nda 1993-1994, 1994-1995, 1995-1996 ve 1996-1997 öğretim yıllarında alınan öğrencilerin ortaöğretim okullardaki ders başarıları, ÖYS puanları ve yükseköğretimdeki akademik başarıları arasında nasıl bir ilişki olduğunun; bu anabilim dalına öğrenci alımında kullanılan ÖYS Türkçe-Matematik (TM) puan türünün ne derecede isabetli olduğunun ve ortaöğretimdeki öğrenmelerin yükseköğretimdeki öğrenmeleri ne ölçüde desteklediğinin ortaya konulması amaçlanmaktadır.

Bu belirlemelerin yapılması, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı'ndaki başarının artırılması için alınması gereken önlemlerin neler olması gerektiğine ve bu anabilim dalına öğrenci seçme ve yerleştirmeye ışık tutması açısından önem taşımaktadır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

ÖSYM: T.C. Yüksek Öğretim Kurulu Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi

ÖSYS: ÖSYM tarafından yüksek öğretim programlarına öğrenci seçimi ve tercihlerine göre yerleştirilmeleri için yapılan iki aşamalı sınavın genel adı.

ÖSS: İkinci basamak sınavına girecek adayları seçmek ve birinci basamak sınavına göre öğrenci alan bazı yüksek öğretim kurumlarına öğrenci yerleştirme amacı ile yapılan ÖSYS'nin birinci basamak sınavı.

ÖYS: Öğrencileri yüksek öğretim kurumlarına göre yerleştirmek için ÖSYM tarafından yapılan ÖSYS'nin ikinci basamak sınavı.

ÖYS S: Sosyal Bilimler Ağırlıklı ÖYS puanı.

ÖYS TM: Türkçe-Matematik Ağırlıklı ÖYS puanı.

EÖD: Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme.

İlgili Yayın ve Araştırmalar

Onay (1972), yapmış olduğu araştırmada öğrencilerin üniversiteye giriş Fen puanları ile üniversitedeki Fen dersleri başarı puanları arasındaki ilişkiyi 0.05 düzeyinde manidar bulmuştur. Araştırmada, öğrencilerin lise Sosyal Bilimler derslerindeki başarılarıyla üniversiteye giriş Sosyal Bilimler Alt Testi ham puanları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Bu sonuca göre fen puanlarının sosyal bilimler puanlarına göre üniversitedeki başarıyı daha iyi yordadığı sonucuna gidilebilir.

Kozan ve Tezer (1979), araştırmalarında 1975-76 yıllarında uygulanan Üniversitelerarası Seçme Sınavlarının geçerliğini saptamaya çalışmışlardır. Araştırmalarında, ülkemizde Üniversite Giriş Sınavları ile üniversite başarıları arasındaki ilişkiyi araştıran çalışmaları incelemiş ve geçerlik çalışmalarında elde edilen korelasyon katsayıları arasında önemli farklılıklar olduğunu belirtmişlerdir.

Akhun (1980), yaptığı araştırmasında, 1971-1972 öğretim yılında Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'nun çeşitli bölümlerine alınan öğrencilerin seçiminde kullanılan eleme ve giriş sınavı puanları ile sanat enstitüsü mezuniyet derecesi ve dönemin bu öğrencilerinin birinci yıl sonundaki başarılarını kestirmedeki etkililiğini saptamaya çalışmış, sonuç olarak eleme ve giriş sınavlarında alınan puanlar ile öğrencilerin birinci sınıf not ortalamaları arasındaki korelasyon katsayısının düşük olduğunu bulmuştur. Bu çalışmada, birinci sınıf notları ölçüt alındığında, giriş sınavının Erkek Teknik Yüksek Öğretmen Okulu'na alınan öğrencileri kestirme gücünün düşük olduğu sonucuna varılmıştır.

Aşkar (1985), Yükseköğretime Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sistemi'nin geçerliği ile ilgili araştırmasında, 1981 yılında uygulanan Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı içinde yer alan test veya alt testlerden elde edilen puanlarla bu puanlardan seçme ve yerleştirme kararlarında kullanılmak üzere hesaplanan ağırlıklı ÖYS puanlarının yükseköğretimdeki başarıyı yordama gücünü belirlemeye çalışmıştır. Bu amaçla, üniversite başarısını ölçüt olarak almış, regresyon analizi tekniklerinden yararlanmıştır. 10 farklı program türünü kapsayan 19 yükseköğretim programı üzerinde yürütülen araştırma sonucunda; ÖYS veya ÖYS alt testlerinin yordama gücünün, ÖSS ve ÖSS alt testlerinin yordama gücünden daha yüksek olduğu sonucuna varmıştır. ÖYS içinde yer alan Matematik, Fizik ve Kimya test ve alt testlerinin yordama gücünün, Türkçe, Tarih ve Psikoloji-Sosyoloji test ve alt testlerinin yordama gücünden daha yüksek olduğunu ortaya koymuştur.

Oral (1985), lise başarı ölçütleri ile yüksek öğretime Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı puanlarının ne derecede uyumlu olduğuna bakmıştır. Oral'ın araştırması, lise başarı ölçütleri ile yüksek öğretime Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı puanlarının ikisi için de doğru olmak üzere, bu ölçülerde yansıyan zihinsel faktörlerin önemli sayılabilecek bir ölçüde kararlılık gösterdiğini ortaya koymaktadır. Yani lise başarı ölçütleri ile yüksek öğretime Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı puanları arasında, bunlarda yansıyan zihinsel faktörler bakımından, beklenenin üzerinde sayılabilecek bir benzerlik olduğunu; ancak ÖSYS'nin temel amacı olan,

yükseköğretimdeki başarıyı yordama gücünün de araştırılması gerektiğini, bu araştırma bulgularının böyle geçerlik araştırmalarından elde edilecek bulgularla birlikte ele alınması gerektiğini belirtmiştir.

Özdoğan (1988), Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksek Okulu (SHYO)'na alınan öğrencilerin ÖSYS puanları ile lise başarılarının üniversite birinci yıl sonunda akademik başarıyı yordamadaki etkililiği üzerine bir araştırma yapmıştır. Araştırmada, lise ve dengi okullarda okutulan derslerden sadece psikoloji dersindeki başarı ile ÖYS'deki eşit ağırlıklı puan arasında 0.05 düzeyinde manidar ilişki bulurken, ÖYS'deki eşit ağırlıklı puanlar ile SHYO'lu birinci sınıftaki öğrenci başarıları arasında oldukça yüksek ilişkiler bulunmuştur. Araştırmada, ÖYS puanı ölçüt alındığında lise başarısının iyi bir yordayıcı olmadığı, üniversitedeki birinci sınıf başarısı ölçüt alındığında ise ÖYS'deki eşit ağırlıklı puanın iyi bir yordayıcı olduğu ortaya çıkmıştır.

Ateşok (1989), araştırmasında liseden mezun olmuş öğrencilerin, ortaokul Türkçe, Matematik, Fen Bilgisi dersleri akademik başarıları ile lise birinci, ikinci, üçüncü sınıfları Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, Edebiyat dersleri akademik başarıları arasında nasıl bir ilişki olduğunu belirlemeye çalışmıştır. Fen kolu öğrencilerinin ortaokul ile lise birinci ve ikinci sınıf akademik başarıları arasında 0.01 düzeyinde manidar bir ilişki saptanmıştır. Fakat öğrencilerin ortaokul ile lise üçüncü sınıf matematik dersleri akademik başarıları arasında anlamlı bir ilişki bulunmamıştır. Fen kolu öğrencilerinin ortaokul fen bilgisi dersleri ile lise birinci ve üçüncü sınıf fizik, lise birinci ve ikinci sınıf kimya ve lise birinci sınıf Biyoloji dersleri akademik başarıları arasında manidar bir ilişki saptanmış fakat, öğrencilerin ortaokul Fen Bilgisi dersleri ile lise ikinci sınıf Fizik ve Biyoloji, lise üçüncü sınıf Kimya dersleri akademik başarıları arasındaki ilişki 0.01 düzeyinde manidar bulunmamıştır. Edebiyat kolu öğrencilerinin ortaokul ile lise birinci, ikinci ve üçüncü sınıf Matematik dersleri akademik başarıları arasındaki ilişki 0.05 düzeyinde manidar bulunmamıştır. Edebiyat kolu öğrencilerinin ortaokul Türkçe dersi ile lise birinci sınıf Edebiyat dersleri akademik başarıları arasındaki ilişki 0.05 düzeyinde manidar bulunmuştur. Fakat, öğrencilerin ortaokul ile

lise ikinci ve üçüncü sınıf Edebiyat dersleri akademik başarıları arasındaki ilişki anlamlı bulunmamıştır.

Ersoy (1989), 1986-1987 öğretim yılında matematik bölümü öğrencilerinin I. yarı yıl akademik başarı ortalamaları ile ÖYS Matematik-Fen puanları arasındaki ilişkiyi ve I. yarıyıl akademik başarılarının cinsiyet, tercih sıralaması ve mezun oldukları ortaöğretim türü gibi değişik faktörlere göre fark gösterip göstermediğini araştırmıştır. Araştırmada 1986 ÖYS Matematik-Fen ağırlıklı puanların, matematik bölümü I. yarıyıl başarısını yordamadaki gücünün zayıf olduğunu, I. yarıyıl akademik başarılarının cinsiyet, tercih sıralaması ve mezun oldukları ortaöğretim türüne göre fark göstermediğini belirtmiştir.

Demirok (1990), araştırmasında ÖSS ve ÖYS puanları ve ortaöğretimdeki başarı ile 1988-89 eğitim-öğretim yılında EÖD, EPÖ ve EPH anabilim dallarının ikinci sınıflarındaki öğrencilerin bu anabilim dallarındaki başarıları arasında nasıl bir ilişki olduğunu saptamaya çalışmıştır. Lise ve dengi okullardaki başarının yüksek öğretimdeki başarıyla ilişkisini incelemiş; ÖSS ile üniversitedeki başarılar arasındaki korelasyonlar 0.05 düzeyinde manidar bulunmamıştır. ÖYS TM, TS, S puanları ile üniversite başarı arasındaki korelasyon 0.05 düzeyinde anlamlı bulunmuştur. Lise ve dengi okul başarısı ile ÖSS puanları arasındaki korelasyonlar hiçbir anabilim dalı için 0.05 düzeyinde manidar bulunmamıştır. Lise ve dengi okul başarısı ile ÖYS puanları arasındaki korelasyonlar 0.05 düzeyinde manidar bulunmuştur.

Graham (1991), iş idaresi yüksek lisans programında okuyan öğrencilerin başarıları ile bu programa giriş kriterleri arasındaki korelasyonu ortaya koymayı amaçladığı çalışmasında 1989 yılından itibaren 203 yüksek lisans öğrencisini örneklemine dahil etmiştir. Her grupta 50 öğrenci olacak şekilde 203 öğrenciden random olarak seçilmiş, iki ayrı grup oluşturulmuştur. Birinci gruba Yüksek Lisans İşletme Giriş Testi (GMAT); ikinci gruba Miller Analogies Testi (MAT) uygulanmıştır. Graham bu çalışmasında, ortak kullanılan standart testlerden GMAT ve MAT'ın yordama geçerliğini değerlendirmektedir. İş idaresi yüksek lisans

programındaki öğrencilerin yüksek lisans başarı ortalamalarının tahmininde dönem içerisindeki yetenekleri, diğer seçme kriterleri, nitelik ve nicelik olarak değerlendirilmiştir. Çalışmanın bağımlı değişkeni olarak, MBA programını kazanan öğrencilerin yüksek lisans not ortalamaları (GGPA) alınmıştır. MBA programındaki GGPA başarısını yordamak için 10 bağımsız değişken kullanılmıştır. Bunlar; Programda alınan dönem sayıları, lisans akademik ortalaması (UGPA), öğrencinin yaşı (AGE), etnik statü (ETHNIC), cinsiyet (SEX), medeni durum (MARRIED), GMAT puanı (GMAT), MAT puanı (MAT), yüksek lisansa giriş ve lisansı bitirdiği yıl arasında geçen yıllar ve lisans derecesi (sahip olduğu fakülte diploması). Araştırmanın istatistiksel analizinde yordayıcı değişkenlerin her biri için ikili linear regresyon modeli oluşturulmuştur ve adımsal (stepwise) çoklu regresyon analizi uygulanmıştır. 10 yordayıcı değişken ve GGPA arasındaki korelasyon katsayılarını bulmak için uygulanan GMAT'nin GGPA ile diğer 8 değişkenin herbirinden çok daha yüksek korelasyon katsayısına sahip olduğu ortaya çıkarılmıştır ($r=0.41$). Adımsal linear regresyon modelinde sadece GMAT puanı .05 düzeyinde manidar bulunmuştur ($R=0.1677$). UGPA puanı .05 düzeyinde manidar bulunmazken, Paolillo (1982) lisans GPA puanının (UGPA), GMAT puanından daha yüksek bir korelasyona sahip olduğunu bulmuştur. Graham'ın yapmış olduğu bu çalışma, GMAT ile GPA arasındaki korelasyonun, GMAT ile MAT arasındaki korelasyondan daha güçlü korelasyona sahip olduğunu ortaya koymuştur. Graham'ın bu çalışması, lisans GPA ile lisansüstü GPA arasında bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır. Ama bulunan ilişki GMAT örnekleme için manidar değildir. Bu da, bu çalışmanın Paolillo'nun sonuçları ile birleştirildiğinde 4 yıl için ilk ve son yıl kullanılan GPA'in, lisansda kullanılan GPA'e göre tercih edilmesi gerektiğini göstermektedir. Miller Analogies Test (MAT) kullanıldığı zaman, etnik köken ve lisans GPA'in her ikisinde manidar olduğu ortaya konmuştur. Bu durumda, her ikisiyle de yüksek lisans GPA puanı arasında, MAT puanı ile lisansüstü GPA puanı arasında olan ilişkiden çok daha güçlü bir ilişki bulunmuştur. Bu araştırmanın bulguları, öğrencilerin niteliksel potansiyelinin ölçülmesi için önemli sonuçlar sağlamıştır. Bu nedenle bundan sonraki araştırmalarda mezun durumda olan öğrencilerin iş başarısının yordanmasına yönelik, bağımsız değişkenlerle öğrencilerin iş başarıları arasındaki korelasyona bakılması önerilmektedir.

Tezbaşaran (1991), araştırmasında Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınav sisteminde 1987 yılında yapılan değişikliklerin sınavın geçerliğini arttırma yönündeki amaçlarını ne ölçüde gerçekleştirdiğini belirlemeye çalışmış, bu amaçla 1987 öncesindeki iki aşamalı sınav uygulaması ile 1987 öncesi ve sonrası sınav uygulamalarında kullanılan testleri çeşitli psikometrik özellikleri bakımından karşılaştırmıştır. Testlerin psikometrik özelliklerine ilişkin incelemeler 1983-1989 yılları arasında öğrenci yerleştirme sınavlarında uygulanan testleri kapsamıştır. Testlerdeki soru sayıları bu yıllar arasında öğrenci yerleştirme sınavlarında uygulanan testler incelenerek saptanmıştır. Testlerin yordayıcılığına ilişkin analizlerde adımsal (stepwise) çoklu regresyon analizi tekniğinden yararlanılmıştır. 1987 öncesi ve sonrasında ÖYS testlerinin, madde gücüğü bakımından, seçme amaçlarına uygun olduğu görülmüştür. ÖYS Türkçe ve Sosyal Bilimler testleri seçme amaçlarına hizmet etme açısından beklenen düzeyde bulunmamasına karşılık, madde gücüğü bakımından yıldan yıla anlamlı bir fark görülmemiş; ÖYS Fen Bilimleri ve Matematik testleri, beklenen düzeyin alt sınırında bulunurken madde gücüğü bakımından yıldan yıla anlamlı bir fark görülmüştür. 1987 öncesi ve sonrasında ÖYS testlerinin güvenirlik katsayıları oldukça yüksek bulunmuş, ÖYS testlerinin madde ayırcılığı bakımından seçme amaçlarına uygun olduğu görülmüştür. 1987 ve sonrasında adayların üniversite birinci sınıf başarılarını eskisine göre daha iyi yordayan değişkenlerin kullanılmaya başlandığı ortaya konulmuştur. 1987 ve sonrasında, öncesine göre beklendiği gibi, adayların ÖSS'de başarılı olduğu alanda tutarlı olarak tercihte bulunmaya başladıkları ve adayların yerleştikleri programlarda kalmaları yönündeki değişimin beklendiği gibi gerçekleşmediği gözlenmiştir.

Young (1993), akademik performansın yordanmasını düzenlemek için geliştirilmiş not düzenleme metodlarının en önemlilerinden ve en sonuncusunun Linn'in 1966 yılında yayınladığı makalesi olduğunu belirtmiştir. O zamandan beri, farklı derslerin notlarını karşılaştırmak için birçok istatistiki yöntem geliştirilmiştir. Her bir yöntemin farklı istatistiki yöntem, veriler hakkında farklı varsayımlara dayandığı ve farklı veri alanından test edildiği belirtilmiştir. Young tarafından 1993 yılında

yapılan çalışmada, bu alanda 27 yıldan daha fazla zaman dilimi içinde yapılmış olan çalışmalar incelenmiş, girişteki performanstan üniversitedeki performansın yordanması araştırılmıştır. Ülkedeki üniversite ve kolejlerde alınan en önemli kritik kararlardan birisinin başvuran öğrencilerden uygun olanları seçme işi olduğunu araştırmasında vurgulamıştır. Bununla birlikte, gelecekteki performansını tahmin etmenin çok zor olduğunu ve başvuru kararlarını alan yordayıcıların bir çok yönde yanlışlıklar yaptığını belirtmiştir. Elde edilmesi güç veya kolaylıkla güncelliğini yitiren ölçeklerden dolayı ölçme hatalarından etkilenilmesi, birçok enstitüde öğrenci başarısı kriterinin önemi hakkında evrensel bir katılımın bulunmamasının bu yanlışlıklardan bazıları olduğunu araştırmasında belirtmiştir. Öğrencinin kolej veya üniversitedeki performansının göstergesi ve daha sonraki öğrenmelerde GPA (Not Ortalaması)'nın ayrı bir öneme sahip olduğunu belirtilmiştir. GPA'nın öğrencinin ne öğrendiğinin mükemmel bir göstergesi olmamasına rağmen, eğitimsel araştırmalarda iyi tanımlanmış bir kriter olduğundan kolayca anlaşılır ve üniversite kayıtlarından kolayca elde edilebilir olduğundan sıklıkla kullanıldığı belirtmiştir. Kolejdeki öğrenci performansının diğer önemli yönlerinde bu istenen özelliklere sahip kritik ölçülerin yokluğundan dolayı geçerlik çalışmaları sıklıkla kolej notlarının yordanması üzerine odaklanmıştır. Not vermede ve öğrenci değerlendirmedeki göreceli farklılıklar, üniversitedeki fakülte ve öğrenci yerleşimi dağılımını etkileyebilmektedir. Bölüm ve enstitü düzeyinde not verme standartlarındaki farklılıklar 1962 yılında Anderhalfer; 1968 yılında Juola; 1974 yılında Goldman, Schmidt, Hewitt & Fisher; 1975 yılında Goldman & Hewitt ve 1976 yılında Goldman & Slaughter; Goldman & Widawski tarafından incelenmiştir. Not verme standartlarındaki bu farklılıklar GPA'deki ölçme hatalarını arttırmaktadır ve güvenirliği düşürmektedir. Öğreticiler, öğrencilerin geçmiş yetenekleri hakkındaki bilgilerden etkilenerek not vermektedirler. Öğreticiler aynı düzeydeki performansa oldukça farklı not vermektedirler.

Standartlaştırılmış test puanları ve yükseköğretim GPA gibi yordayıcı geçerlik çalışmaları, eğitimsel ve enstitüsel araştırmacılar tarafından kolej akademik performansını tahmin edici olarak kullanılmaktadır. Birçok durumda ilk yıl ortalaması (GPA) veya daha az yaygınlıkla tüm notların toplamalarının ortalaması (CGPA) kriter olarak

kullanılmaktadır. Herhangi bir yordayıcı geçerlik çalışması için, sonuçların kullanılabilirliği kriterlerin geçerliğine bağlıdır. Öğrenciden öğrenciye farklı değerler aldığı için güvenilirliğin düşük olmasından dolayı, yaygınca kullanılan GPA başvuru ölçülerinin yordayıcı geçerliğinde yetersiz tahmine neden olmaktadır. Stuch and Elliot, akademik performansın tahmini için yordayıcı not ayarlama yöntemleri üzerine 1913 yılından beri çalışılma yapıldığını belirtmişlerdir. Bu çalışmada, her bir metod farklı bir istatistiksel metodolojiye ve farklı veri gruplarından deneysel olarak test edilmiş, veriler hakkında farklı varsayımlara dayanmaktadır (Young 1993). Young'ın yapmış olduğu araştırma; bu alandaki 27 yıllık araştırmaları taramakta ve önemli bulguları tartışmaktadır. Young'ın araştırmasında bahsettiği farklı metodlardan birisi ve en önemlilerinden olan Linn'in 1966'daki makalesinde, tahmin edici ve kriter notların uyumunu sağlayan merkezi yordama modelleri ve yordayıcı notlara uyum için uyum modelleri adı altında iki ana yaklaşımdan bahsetmiştir. Goldman ve meslekdaşlarının çalışmaları, kriterdeki güvenilmezliğin bir etkisinin GPA'lı başvuru testi puanları korelasyonunun kötülüğü olduğunu göstermiştir. Willingham (1985) ve Elliott ve Strenta (1988)'nin çalışmaları, notların karşılaştırılmazlığının lise puanlarından ziyade kolej GPA'larının korelasyonunu düşürmede daha büyük etkisi olduğunu göstermiştir. Willingham (1985), 9 sanat sanat kolejindeki çalışmasında yıllık GPA'nın düşüşündeki ana sebebin, karşılaştırılamayan notlar olduğunun kanıtını bulmuştur. Broun ve Szotrowski 1984 yılında hukuk okullarının hiyerarşik sınıflamasından ortaya çıkarılmış, evrensel kriter ölçeği geliştirmişler ve kullanmışlardır (Young, 1993). Bu not uyarlama tekniğinin, ancak farklı not ölçeklerini eşitleme varsayımının doğruluğu ile enstitülerarası karşılaştırmalar için uygun olduğu da belirtilmiştir. Mc. Cornack ve Mc. Leod (1988) San Diego devlet üniversitesinde iki dönemdeki 88 giriş derslerinin notlarını incelemişler. Kriter olarak not yerine, Mc. Cornack ve Mc. Leod, 88 dersin her biri için ön kabul ölçüleri üstüne regresyon eşitlikleri geliştirerek cinsiyetle farklılaşmış yordama geçerliğini kullanmışlardır. Stricker, Rock ve Burton'un (1991), 1988 yılındaki büyük bir devlet üniversitesine girme çalışmalarında, yordama geçerliğinde cinsiyet farklarını elemine etmek için 1. sınıf öğrencilerinin notlarını uyarlamışlardır. Ders farklılıkları için uyarlama, erkekler ve kadınlar arasındaki yordamada gözlenen hiçbir farklılık yaratmamıştır. Bununla birlikte, not uyarlaması,

öğrencilerin yer aldığı farklı kolejlerin akademik kalitesinde geniş farklılıklar olduğunu göstererek 7 lisans koleji arasındaki ortalama notlarını farklı farklı etkilemiştir.

Not uyarlaması için Young (1992) tarafından geliştirilen metod, genel linear modele dayanır. Bu yaklaşım stanford kurs verilerinde IRT temelli GPA'larla yapılmış daha önceki çalışmalar gibi test edilmiş ve ön kabul ölçeklerinden elde edilen kriter yordamasında beklenenden daha az yükselmeler olduğunu göstermiştir. Bu yaklaşımın kısıtlılığını, öğrenciyi analiz etmek için kullanılan notların ders matrislerini hesaplama kaynaklarının sınırlılığından kaynaklandığını belirtmiştir.

Young araştırmasında genel olarak istatistiksel not uyarlama yöntemlerinin gelişimindeki temel güdünün, GPA kriterinin psikometrik araçlarını iyileştirme doğrultusundan ileri geldiğini ve uygun bir şekilde uyarlanmış notların kullanımının, farklı öğrenci grupları için yordayıcı geçerliğin içindeki gözlenmiş farklılıkları anlamada oldukça kullanışlı olduğu da yapılan çalışmaların kanıtlamış olduğunu belirtmiştir. Ayrıca bu yeni metodların kolej ve üniversitelerin derecelendirme süreçlerinin daha gerçekçi betimlenmesini tanıttığını belirtmiş, çapraz geçerlik çalışmaları ve bu metodların gelişimini devam ettirmesi kolej ve üniversitelerin akademik başarılarının yordanmasının çalışılmasına öncelik etmesi açısından vazgeçilmez olduğunu söylemiştir.

BÖLÜM II

YÖNTEM

Araştırmanın Türü

Bu araştırmayla, öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki ders başarıları ve ÖYS puanlarının yükseköğretimdeki akademik başarıyı yordama güçlerinin tesbit edilmesine çalışıldığından, bu araştırma mevcut olayların daha önceki olay ve koşullarla ilişkilerini dikkate alarak, durumlararası etkileşimi açıklamayı hedef alan durum saptamaya yönelik betimsel bir araştırmadır.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı'nda 1993-1994, 1994-1995, 1995-1996 ve 1996-1997 öğretim yıllarında alınan öğrencilerden, Ankara İli sınırları içerisinde genel liseyi bitiren öğrenciler oluşturmuştur.

Araştırmanın örneklemine, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı'nda 1993-1994, 1994-1995, 1995-1996 ve 1996-1997 öğretim yıllarında alınan ulaşılabilen öğrencilerden, Ankara İli sınırları içerisinde genel liseyi bitiren öğrenciler oluşturmaktadır.

Verilerin Toplanması

Araştırma kapsamına giren öğrencilerin ortaöğretim ders başarıları; ulaşılabilen öğrencilerden ortaöğretim karnelerini isteyerek, ulaşamayan öğrencilerin ise araştırmacı tarafından mezun oldukları okullara gidilerek ortaöğretimde okudukları her döneme ilişkin ders notları istenerek elde edilmiştir.

Öğrencilerin ÖYS puanları Hacettepe Üniversitesi Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığı kayıtlarından, yükseköğretimdeki akademik başarıları ise Bilgi İşlem Merkezi kayıtlarından alınmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde hangi istatistiksel tekniklerin kullanılacağı, araştırmanın alt problemlerine bağlıdır. Bu nedenle kullanılacak istatistiksel teknikler alt problemlere göre açıklanmıştır. Araştırmanın alt problemlerinde iki değişken arasında nasıl bir ilişki olduğunun ortaya konulması amaçlandığından, iki değişken arasında doğrusal ilişkinin bir ölçüsü olarak en çok kullanılan korelasyon katsayısı olan Pearson momentler çarpımı korelasyon katsayısına başvurulmuştur.

$$r = \frac{N \sum XY - \sum X \sum Y}{\sqrt{[N \sum X - (\sum X)^2][N \sum Y - (\sum Y)^2]}}$$

Bu formüldeki X ve Y'ler, X ve Y değişkenlerindeki ham veya standart puanlardır (Akhun 1980:66).

Araştırmanın 1. ve 2. alt problemlerinde ortaöğretim başarı notları ile ilgili korelasyonlar hesaplanmadan önce, öğrencilerin ortaöğretim başarı notlarının bazılarının, 10'luk sistemde bazılarının 5'lik sistemde olduğu görülmüştür. Bu farklılığı ortadan kaldırmak için 5'lik sistemde not alan öğrencilerin başarı notları 2 ile çarpılarak 10'luk sisteme çevrilmiştir. Araştırmanın 2. ve 3. alt problemlerinde yükseköğretimdeki başarı ile ilgili korelasyonlar hesaplanmadan önce, öğrencilerin yükseköğretimde almış oldukları notun hangi puan aralığında yer aldığı belirlenmiş ve bu aralığın orta noktası alınarak, yükseköğretimdeki ilgili derse ilişkin başarıları belirlenmiştir.

Araştırmada, verilerin analizinde ve grafiklerin hazırlanmasında EXCEL 5.0 paket programından yararlanılmıştır.

1. alt problemde, öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki ilgili alan derslerine ilişkin başarıları ile ÖYS'de ilgili alan derslerine ilişkin alt test puanları arasında nasıl bir ilişki olduğunu belirlemek için ortaöğretimdeki Matematik, Türkçe ve Sosyal Bilimler derslerinin kendi içerisinde ayrı ayrı aritmetik ortalaması alınarak her bir dersin ÖYS'de ilgili olduğu alt test puanı arasındaki Pearson momentler korelasyon katsayısı hesaplanmıştır.

2. alt problemde, öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki ilgili alan derslerine ilişkin başarıları ile yükseköğretimdeki ilgili alan derslerine ilişkin başarıları arasında nasıl bir ilişki olduğunu belirlemek için ortaöğretimdeki dersler ile yükseköğretimde Matematik, Türkçe ve Sosyal Bilimler dersleri içerisinde yer alan dersler belirlenerek aritmetik ortalamaları alınmış ve bu ortalamalar kullanılarak her bir grubun ayrı ayrı Pearson momentler korelasyon katsayısı hesaplanmıştır.

3. alt problemde, öğrencilerin ÖYS'de ilgili alan derslerine ilişkin alt test puanları ile yükseköğretimdeki ilgili alan derslerine ilişkin başarıları arasında Pearson momentler korelasyon katsayısı hesaplanmıştır.

Daha sonra, bulunan korelasyon katsayılarının sıfırdan anlamlı derecede farklı olup olmadıkları “t” testi ile test edilmiştir (Akhun, 1991).

$$t = r \sqrt{\frac{N-2}{1-r^2}}$$

Veri gruplarının betimlenmesinde örnekleme ilişkin bazı genel özellikleri açıklayabilmek için tablo ve grafiklerden yararlanılmış; aritmetik ortalama, standart kayma değerleri hesaplanmıştır.

Araştırmanın bütününde manidarlık düzeyi 0.05 olarak alınmıştır.

BÖLÜM III

BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde, toplanan verilerin, araştırmanın ikinci bölümünde belirtilen yöntem ve teknikler kullanılarak yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgular, araştırmanın alt problemlerine göre sunulacaktır.

Araştırmanın alt problemlerine geçmeden önce veri gruplarının betimlenmesinde örnekleme ilişkin bazı genel özellikleri açıklayabilmek için bazı merkeze yığılma ölçülerinden aritmetik ortalama ve değişme ölçülerinden standart sapma hesaplanmış ve bu ölçüler Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1: Ortaöğretim Başarısı, Üniversite Başarısı, ÖYS Puanları İle İlgili Aritmetik Ortalama ve Standart Sapma Değerleri

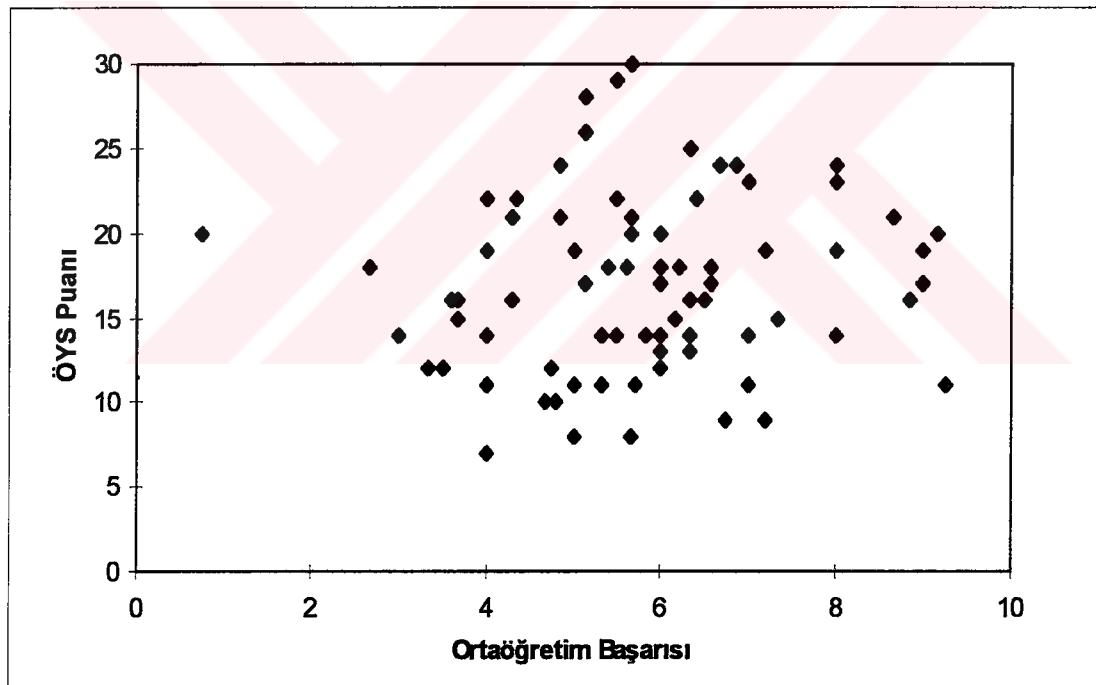
		ORTAÖĞRETİM		ÜNİVERSİTE		ÖYS	
	N	$\bar{X}$	Sx	$\bar{X}$	Sx	$\bar{X}$	Sx
Matematik	81	5,760	2,141	68,965	13,308	16,837	5,016
Türkçe	81	6,768	1,850	72,901	11,978	50,9	3,116
Sosyal	81	6,936	5,382	70,623	12,987	45,312	6,448

1. EÖD Anabilim Dalı Öğrencilerinin Ortaöğretim Okullarındaki İlgili Alan Derslerine İlişkin Başarıları İle ÖYS'de İlgili Alan Derslerine İlişkin Alt Test Puanları Arasındaki Korelasyonlar

a. EÖD Anabilim Dalı öğrencilerinin ortaöğretim okullarındaki Matematik dersine ilişkin başarıları ile ÖYS'de aldığı Matematik Alt Testi puanları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Bu alt probleme cevap bulabilmek için öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki her döneme ilişkin Matematik dersindeki başarıları ile ÖYS Matematik Alt Testi puanları arasındaki ilişki Pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı kullanılarak hesaplanmış, bulunan korelasyon katsayısının sıfırdan manidar derecede farklı olup olmadığı “t” testi ile test edilmiştir. Her bir öğrencinin ortaöğretim Matematik dersine ilişkin başarı notu, her dönemde aldığı Matematik ders notlarının aritmetik ortalaması alınarak belirlenmiştir. Alt problemlerde t tablo değeri 1.198 olarak bulunmuştur.

EÖD Anabilim Dalı öğrencilerinin ortaöğretimde okullarındaki Matematik dersine ilişkin başarıları ile ÖYS'de aldığı Matematik Alt Testi puanları arasındaki ilişki Şekil 1'deki grafikte gösterilmiştir.

Şekil 1: Ortaöğretim Matematik Ders Başarıları ile ÖYS Matematik Alt Testi Puanları Korelasyonu ($r = 0.095$)

Şekil 1'den anlaşılabileceği gibi ortaöğretim Matematik ders başarıları ile ÖYS Matematik Alt Testi puanları arasında 0.095 gibi oldukça düşük bir ilişki bulunmuştur. Bu ilişkinin 0'dan manidar derecede farklı olup olmadığı test edilmiş ve 0.05 düzeyinde manidar bulunmamıştır.

Bu bulguya göre, ortaöğretim Matematik başarıları ile ÖYS Matematik Alt Testi puanları arasında, EÖD Anabilim Dalı öğrencileri yönünden, bir ilişki bulunmadığı söylenebilir. Bu durum, EÖD Anabilim Dalı öğrencileri için, ÖYS Matematik Alt Testi puanlarının ortaöğretimdeki Matematik başarılarını yansıtmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Bu bulgunun, Tezbaşaran'ın (1991) değişkenlerle ilgili hesaplamış olduğu betimsel istatistiklerde, ortaöğretim başarı puanı ile 14 farklı yükseköğretim programı için elde ettiği ÖYS test puanları arasındaki korelasyonu gösteren bulgularla tutarlı olduğu görülmüştür. Nitekim Tezbaşaran'ın bu çalışmasında 14 farklı yükseköğretim programı için ortaöğretim başarı puanı ile ÖYS Matematik testi puanları arasında $(-0.49; 0.06)$ aralığında değişen korelasyonlar bulunmuştur.

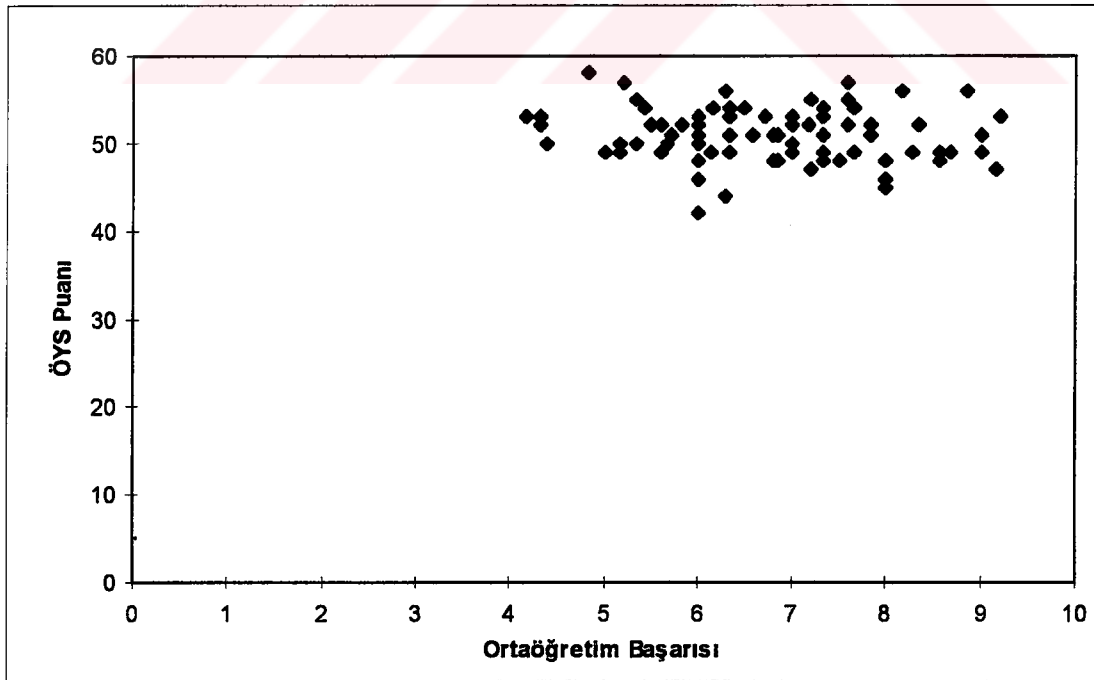
Korelasyon katsayısının değeri, kısmen katsayının hesaplandığı örneklem grubunun iki değişkende ölçülen değerlerinin yayılgenliğine bağlıdır. Bu nedenle, korelasyon katsayılarının daima hesaplandıkları örneklem grubunun değişkenlikleri göz önünde tutularak yorumlanması gerekir. ÖYS testlerinde hesaplamalar, seçilmiş grup üzerinden yapıldığından ve seçilmiş grubun standart kayması ranj daralması (Lord ve Novick 1968:131) sebebiyle daha düşük olduğundan, bu durum korelasyon katsayılarının düşmesine sebep olabilir.

Bu bulguya göre, korelasyon katsayısının pozitif yönde fakat çok düşük bir değer almış olması, bu araştırma kapsamına giren öğrencilerin ÖYS'de en yüksek puan alanlar arasından seçilmelerinden ileri gelebilir. Ayrıca örnekleme giren öğrenci sayısının çok fazla olmaması da korelasyonun düşük ve manidar çıkmamasına neden olabilir. Korelasyon katsayısının bu derece düşük çıkmasının diğer bir sebebi de; ortaöğretim okul programlarının birbirinden farklı olması ve ders başarılarını değerlendirmede, değerlendirmeciler arasındaki farklılıklar nedeniyle elde edilen başarı notlarının güvenilirliğinin düşük olması olabilir. ÖYS Matematik testi sorularının ortaöğretim Matematik programını yeterli düzeyde kapsamaması da korelasyonun

düşük çıkmasının sebepleri arasında yer alabilir. Ayrıca ortaöğretim başarı notunun 1-10 arasında ranjı dar değerlerle hesaplanmış olması bulunan korelasyonun düşük çıkmasına sebep olabilir.

b. EÖD Anabilim dalı öğrencilerinin ortaöğretim okullarındaki Türk Dili ve Edebiyatı dersine ilişkin başarıları ile ÖYS'de aldığı Türkçe Alt Testi puanları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Bu alt probleme cevap bulabilmek için öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki her döneme ilişkin Türk Dili ve Edebiyatı dersindeki başarıları ile ÖYS Türkçe Alt Testi puanları arasındaki ilişki Pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı kullanılarak hesaplanmış, bulunan korelasyon katsayısının sıfırdan manidar derecede farklı olup olmadığı t testi ile test edilmiştir. Her bir öğrencinin ortaöğretimdeki Türk Dili ve Edebiyatı dersine ilişkin başarıları, her dönemde aldığı Türk Dili ve Edebiyatı ders notlarının aritmetik ortalaması alınarak kullanılmıştır.

Şekil 2: Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Ders Başarıları ile ÖYS Türkçe Alt Testi Puanları Korelasyonu ($r = -0.146$)

Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki her döneme ilişkin Türk Dili ve Edebiyatı dersindeki başarıları ile ÖYS Türkçe Alt Testi puanları arasındaki korelasyon Şekil 2'deki grafikte görüldüğü gibi bulunmuştur.

Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki her döneme ilişkin Türk Dili ve Edebiyatı dersindeki başarıları ile ÖYS Türkçe Alt Testi puanları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon katsayısı -0.146 olarak bulunmuştur. Bu ilişkinin 0'dan manidar derecede farklı olup olmadığı test edilmiş ve 0.05 düzeyinde manidar bulunmamıştır.

Bu bulguya göre, ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı ders başarıları ile ÖYS Türkçe Alt Testi puanları arasında, EÖD Anabilim dalı öğrencileri yönünden bir ilişki olmadığı söylenebilir. Bu durum, EÖD Anabilim dalı öğrencileri için, ÖYS Türkçe Alt Testinin ortaöğretimdeki Türk Dili ve Edebiyatı ders başarılarını yansıtmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Bu bulgunun, Tezbaşaran'ın (1991) çalışmasındaki ortaöğretim başarı puanı ile ÖYS test puanları arasındaki korelasyonu gösteren bulgularla tutarlı olduğu görülmüştür. Tezbaşaran (1991) çalışmasında 14 farklı yükseköğretim programı için, ortaöğretim başarı puanı ile ÖYS Türkçe test puanı arasında (-0.36 ; 0.17) aralığında değişen korelasyonlar bulmuştur. Ortaöğretim başarı puanı ile ÖYS Türkçe Alt Testi puanları arasındaki korelasyonların düşük ve negatif değerler almış olması, bu çalışmanın alt probleminde açıklandığı gibi ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı ders başarıları ile ÖYS Türkçe Alt Testi puanları arasında, EÖD Anabilim dalı öğrencileri yönünden bir ilişki olmadığı ve bu iki çalışma bulgularının birbiriyle tutarlı olduğunu göstermektedir.

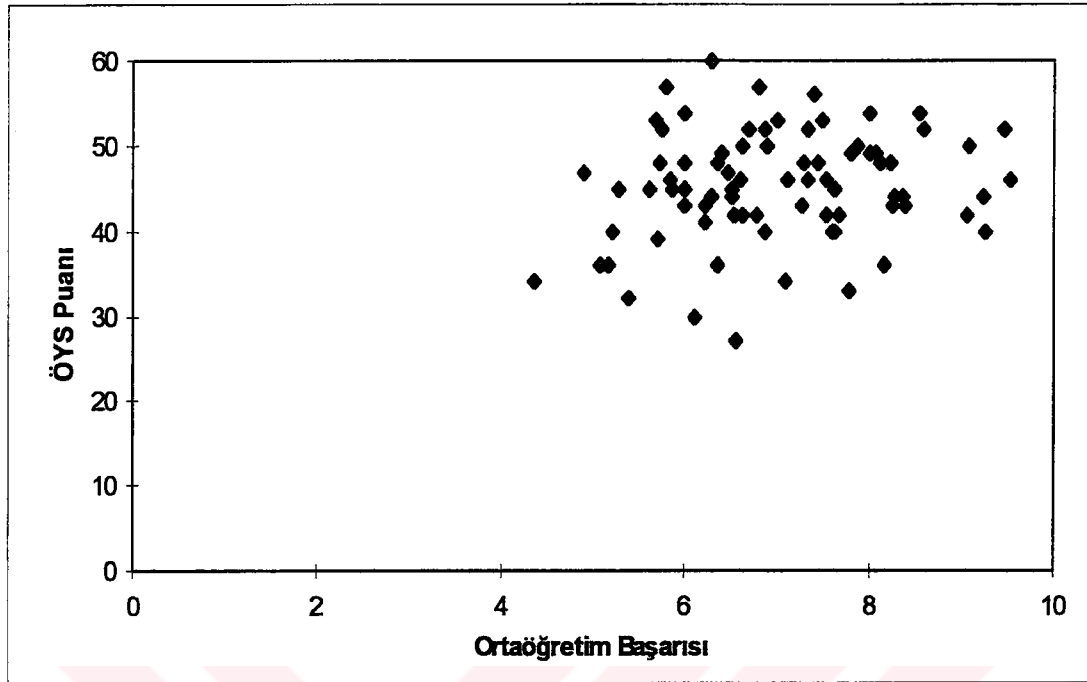
Örnekleme giren öğrenci sayısının sınırlı oluşu yani sadece EÖD Anabilim Dalını kazanan öğrencilerin örnekleme alınması, sınava giren öğrencilerin tümünün araştırma kapsamında yer almaması korelasyon katsayısının bu kadar düşük hatta negatif değer almasına neden olmuş olabilir. Ayrıca ortaöğretim okul programlarının

birbirinden farklı olması ve ders başarısını değerlendirmede, değerlendirmeciler arasındaki farklılıklar nedeniyle elde edilen başarı notlarının güvenilirliğinin düşük olması ve ayrıca ortaöğretim başarı notunun 1-10 arasında ranjı dar değerlerle hesaplanması bulunan korelasyon katsayısının düşük ve negatif bir değer almasına sebep olmuş olabilir. Korelasyonun düşük çıkmasının bir başka sebebi de, ÖYS Türkçe Alt Testi sorularının ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyat programını yeterli düzeyde kapsamaması olabilir.

c. Öğrencilerin ortaöğretimdeki Tarih, İnkılâp Tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe derslerine ilişkin başarıları ile ÖYS'de aldığı Sosyal Bilimler Alt Testi puanları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Bu alt probleme cevap bulabilmek için öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki her döneme ait Tarih, İnkılâp Tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe derslerine ilişkin başarıları ile ÖYS Sosyal Alt Testi puanları arasındaki ilişki Pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı kullanılarak hesaplanmış, bulunan korelasyon katsayısının sıfırdan manidar derecede farklı olup olmadığı "t" testi ile test edilmiştir. Öğrencilerin Tarih, İnkılâp Tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe derslerine ilişkin başarı notları, her dönemde aldıkları ders notlarının aritmetik ortalaması alınarak Sosyal Bilimler dersi adı altında toplanarak veriler analiz edilmiştir.

Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki her döneme ilişkin Tarih, İnkılâp Tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe derslerine ilişkin başarıları ile ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi puanları arasındaki ilişki Şekil 3'teki grafikte görülmektedir.

Şekil 3: Ortaöğretim Sosyal Bilimler Ders Başarıları ile ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi Puanları Korelasyonu ($r = 0.166$)

Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki her döneme ilişkin Tarih, İnkılâp Tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe derslerindeki başarıları ile ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi puanları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon katsayısı 0.166 olarak bulunmuştur. Bu ilişkinin 0'dan manidar derecede farklı olup olmadığı test edilmiş ve 0.05 düzeyinde manidar bulunmamıştır.

Grafiğin incelenmesinden de görüleceği gibi, ortaöğretimdeki Sosyal Bilimler ders başarıları ile ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi puanları arasında pozitif yönde, düşük bir ilişki bulunmuş fakat bu ilişki manidar bulunmamıştır. EÖD Anabilim dalına giren öğrencilerin ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi puanları için ortaöğretim dersleri arasından Tarih, İnkılâp Tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe derslerinin iyi bir yordayıcı olmadığı söylenebilir. Ama öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki Matematik dersi başarıları ile ÖYS Matematik Alt Testi puanları ve ortaöğretim okullarındaki Türk Dili ve Edebiyatı dersine ilişkin başarıları ile ÖYS Türkçe Alt Testi puanlarından elde edilen bulgular dikkate alındığında, ÖYS için en iyi yordayıcının Sosyal Bilimler derslerindeki başarı olduğu söylenebilir. Ancak bu araştırmanın

bulgularına göre ortaöğretimde okutulan Sosyal Bilimler dersleriyle ÖYS'de Sosyal Bilimler Testinde yoklanan bilgi düzeyi arasında tutarlılığın olmadığı söylenebilir.

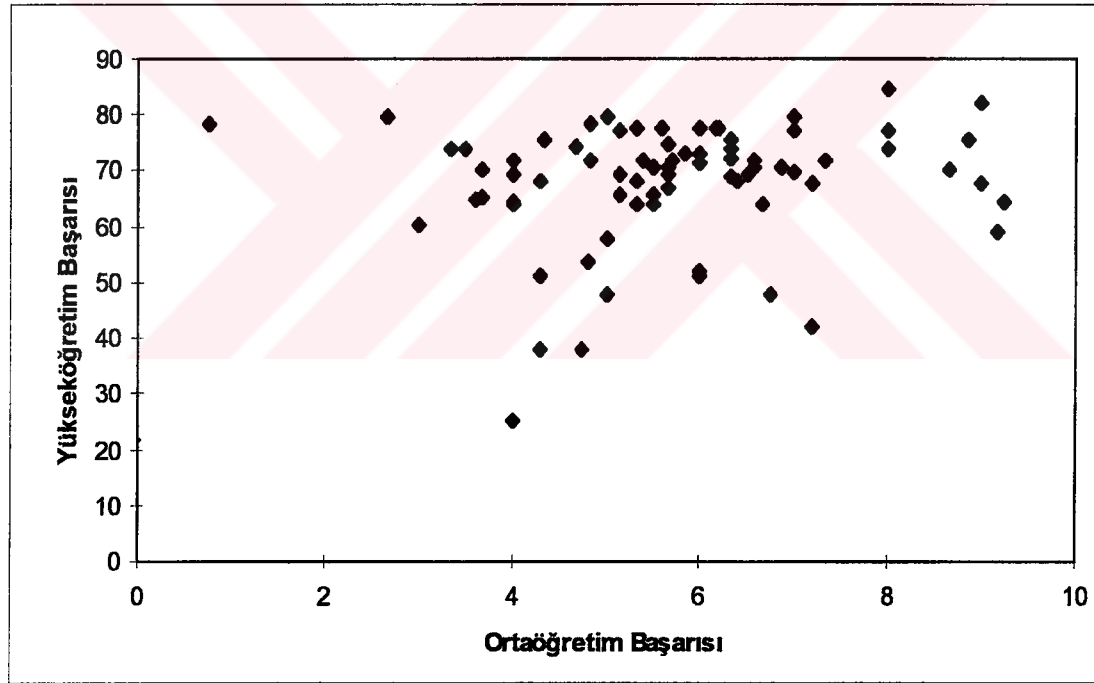
Bu bulgunun, Tezbaşaran'ın (1991) çalışmasındaki ortaöğretim başarı puanı ile ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi puanları arasındaki korelasyonu gösteren bulgularla tutarlı olduğu görülmüştür. Tezbaşaran (1991) çalışmasında 14 farklı yükseköğretim programı için, ortaöğretim başarı puanı ile ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi puanları arasında (-0.48 ; 0.09) aralığında değişen korelasyonlar bulmuştur.

Korelasyon katsayılarının hesaplandıkları örneklem grubunun değişkenlikleri dikkate alındığında, ÖYS testlerinde hesaplamalar seçilmiş grup üzerinden yapıldığından ve seçilmiş grubun standart kayması ranj daralması (Lord ve Novick 1968:131) sebebiyle daha düşük olduğundan, bu durum korelasyon katsayılarının düşmesine sebep olmaktadır. Ayrıca ortaöğretim başarı notunun 1-10 arasında ranjı dar değerlerle hesaplanması bulunan korelasyonun düşük çıkmasına sebep olabilir. Ortaöğretim programlarının birbirinden farklı olması ve ders başarısını değerlendirmede, değerlendirmeciler arasındaki farklılıklar nedeniyle elde edilen başarı notlarının güvenilirliğinin düşük olması, örneklemdeki eleman sayısının az oluşu bulunan korelasyon katsayısının olduğundan daha düşük bir değer almasına sebep olmuş olabilir.

2. EÖD Anabilim Dalı Öğrencilerinin Ortaöğretim Okullarındaki İlgili Alan Derslerine İlişkin Başarıları ile Yükseköğretimdeki İlgili Alan Derslerine İlişkin Başarıları Arasındaki Korelasyonlar

a. Öğrencilerin ortaöğretimdeki Matematik dersine ilişkin başarıları ile yükseköğretimdeki Temel Matematik I (MAT 113), Temel Matematik II (MAT 114), İstatistik I (EBB 104), İstatistik II (EBB 203), İstatistik III (EBB 303) ve Non-Parametrik İstatistik (EBB 304) derslerine ilişkin başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Bu alt probleme cevap bulabilmek için öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki Matematik dersine ilişkin başarıları ile yükseköğretimdeki Temel Matematik I (MAT 113), Temel Matematik II (MAT 114), İstatistik I (EBB 104), İstatistik II (EBB 203), İstatistik III (EBB 303) ve Non-Parametrik İstatistik (EBB 304) derslerine ilişkin genel başarı notları arasındaki Pearson momentler çarpım korelasyon katsayılarını hesaplanmıştır. Bulunan korelasyon katsayısının sıfırdan manidar derecede farklı olup olmadığı “t” testi ile test edilmiştir. Her bir öğrencinin yükseköğretimdeki Temel Matematik I (MAT 113), Temel Matematik II (MAT 114), İstatistik I (EBB 104), İstatistik II (EBB 203), İstatistik III (EBB 303) ve Non-Parametrik İstatistik (EBB 304) derslerine ilişkin başarı notu, her dönemde bu derslere ilişkin aldığı ders notlarının aritmetik ortalaması alınarak verilerin analizinde kullanılmıştır.

Şekil 4: Ortaöğretim Matematik Ders Başarıları ile Yükseköğretim Matematik Ders Başarıları Korelasyonu ($r = 0.135$)

Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki Matematik dersine ilişkin başarıları ile yükseköğretimdeki Temel Matematik I (MAT 113), Temel Matematik II (MAT 114), İstatistik I (EBB 104), İstatistik II (EBB 203), İstatistik III (EBB 303) ve Non-Parametrik İstatistik (EBB 304) derslerine ilişkin başarıları arasında korelasyon

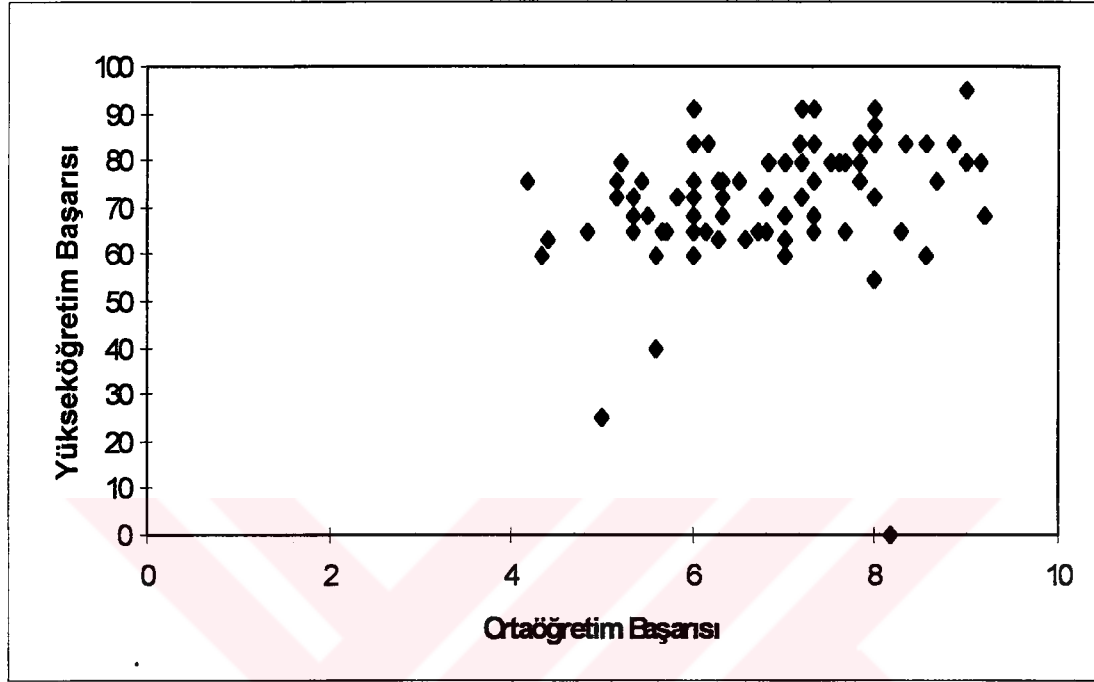
katsayısı 0.135 olarak bulunmuştur. Bu ilişkinin 0'dan manidar derecede farklı olup olmadığı test edilmiş ve 0.05 düzeyinde manidar bulunmamıştır. EÖD Anabilim dalına giren öğrencilerin bu anabilim dalında dört yıl boyunca aldıkları Matematik ve İstatistik dersleri ile ortaöğretimde almış oldukları Matematik dersleri arasında manidar bir ilişkinin bulunmamış olması, yükseköğretimdeki dersler ölçüt alındığında ortaöğretimde okutulan Matematik dersinin iyi bir yordayıcı olmadığını ortaya koymaktadır.

Bu araştırma bulgusuna göre, korelasyon katsayısının pozitif yönde fakat düşük değer almış olması ve ilişkinin manidar olmaması, bu araştırma kapsamına giren öğrencilerin ÖYS'de en yüksek puan alanlar arasından seçilmelerinden ileri gelebilir. Ortaöğretim okul programlarının birbirinden farklı olması ve ders başarısını değerlendirmede, değerlendirmeciler arasındaki farklılıklar nedeniyle elde edilen başarı notlarının güvenilirliğinin düşük olması, örneklemdaki eleman sayısının az oluşu ve örnekleme seçilen öğrencilerin yükseköğretimin farklı kademesinden alınmış olması ve öğrencilerin farklı sayıda matematik dersi almış olmaları bulunan korelasyon katsayısının olduğundan daha düşük bir değer almasına sebep olmuş olabilir. Korelasyonun düşük çıkmasının bir sebebi de, ortaöğretim başarı notunun 1-10 arasında ranjı dar değerlerle hesaplanmasından kaynaklanabilir.

b. Öğrencilerin ortaöğretimdeki Türk Dili ve Edebiyatı derine ilişkin başarıları ile yükseköğretimdeki Türk Dili I (TKD 103) ve Türk Dili II (TKD 104) derslerine ilişkin başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Bu alt probleme cevap bulabilmek için öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki her döneme ilişkin Türk Dili ve Edebiyatı dersindeki başarıları ile yükseköğretimdeki Türk Dili I (TKD 103) ve Türk Dili II (TKD 104) derslerine ilişkin başarıları arasındaki korelasyon Pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı kullanılarak hesaplanmış, bulunan korelasyon katsayısının sıfırdan manidar derecede farklı olup olmadığı "t" testi ile test edilmiştir. Öğrencilerin ortaöğretim ve yükseköğretimdeki

Türk Dili ve Edebiyatı dersine ilişkin başarı notları, her dönemde aldıkları Türk Dili ve Edebiyatı ders notlarının aritmetik ortalaması alınarak kullanılmıştır.

Şekil 5: Ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı Ders Başarıları ile Yükseköğretim Türk Dili ve Edebiyatı Ders Başarıları Korelasyonu ($r = 0.406$)

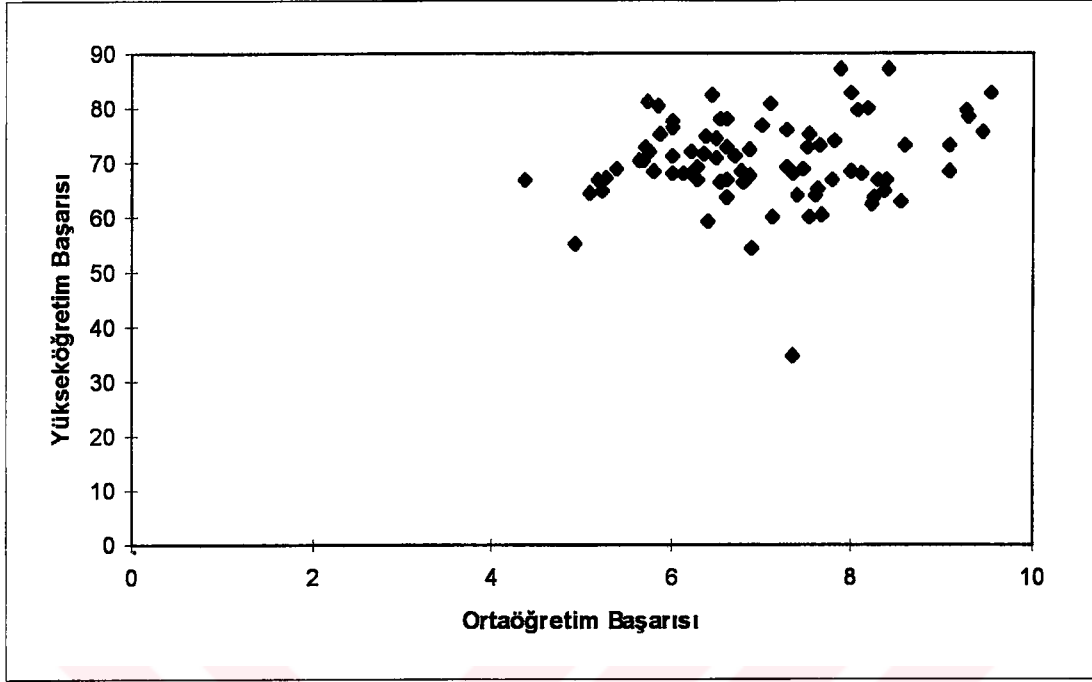
Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki her döneme ilişkin Türk Dili ve Edebiyatı dersindeki başarıları ile yükseköğretimdeki Türk Dili I (TKD 103) ve Türk Dili II (TKD 104) derslerine ilişkin başarıları arasındaki korelasyon Şekil 5'teki grafikte gösterilmiştir.

Şekil 5'teki grafiğin incelenmesinden de görüleceği gibi, öğrencilerin ortaöğretimdeki her döneme ilişkin Türk Dili ve Edebiyatı dersindeki başarıları ile yükseköğretimdeki Türk Dili I (TKD 103) ve Türk Dili II (TKD 104) derslerine ilişkin başarıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon katsayısı 0,406 olarak bulunmuştur. Bu ilişkinin 0'dan manidar derecede farklı olup olmadığı test edilmiş ve 0.05 düzeyinde manidar bulunmuştur. İlişkinin anlamlı bulunması EÖD Anabilim dalına giren öğrencilerin yükseköğretimdeki Türk Dili ve Edebiyatı dersi ölçüt

alındığında ortaöğretimde okutulan Türk Dili ve Edebiyat dersinin yordayıcı olduğunu ortaya koymaktadır.

c. Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki Tarih, İnkılâp Tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe derslerine ilişkin başarıları ile yükseköğretimdeki Eğitim Bilimine Giriş (EBB 101), Felsefeye Giriş (FEL 100), Sosyolojiye Giriş (SOS 101), Psikolojiye Giriş (PSİ 101), Gelişim Psikolojisi (EBB 122), Öğrenme Psikolojisi (EBB 124), Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT 203), Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT 204), Eğitim Felsefesi (EBB 207), Eğitim Sosyolojisi (EBB 211), Sosyal Psikoloji (EBB 246), Endüstri Psikolojisi (EBB 264), Eğitim Tarihi (EBB 310) derslerine ilişkin başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Bu alt probleme cevap bulabilmek için öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki her döneme Tarih, İnkılâp Tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe derslerine ilişkin başarıları ile yükseköğretimdeki Eğitim Bilimine Giriş (EBB 101), Felsefeye Giriş (FEL 100), Sosyolojiye Giriş (SOS 101), Psikolojiye Giriş (PSİ 101), Gelişim Psikolojisi (EBB 122), Öğrenme Psikolojisi (EBB 124), Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT 203), Atatürk İlkeleri ve İnkılâp Tarihi (AİT 204), Eğitim Felsefesi (EBB 207), Eğitim Sosyolojisi (EBB 211), Sosyal Psikoloji (EBB 246), Endüstri Psikolojisi (EBB 264), Eğitim Tarihi (EBB 310) derslerine ilişkin başarıları arasındaki korelasyon Pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı kullanılarak hesaplanmış, bulunan korelasyon katsayısının sıfırdan manidar derecede farklı olup olmadığı “t” testi ile test edilmiştir. Öğrencilerin ortaöğretim ve yükseköğretimdeki ilgili derslere ilişkin başarıları, her dönemde aldıkları ders notlarının aritmetik ortalaması alınarak Sosyal Bilimler dersi adı altında toplanmış ve veriler analiz edilmiştir.

Şekil 6: Ortaöğretim Sosyal Bilimler Ders Başarıları ile Yükseköğretim Sosyal Bilimler Ders Başarıları Korelasyonu ($r = 0.156$)

Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki her döneme ilişkin ders başarıları ile yükseköğretimdeki ders başarıları arasındaki korelasyon Şekil 6'da gösterilmiştir.

Ortaöğretim okullarındaki her döneme ilişkin ders başarıları ile yükseköğretimdeki Sosyal Bilimler ders başarıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon katsayısı 0.156 olarak bulunmuştur. Bu ilişkinin 0'dan manidar derecede farklı olup olmadığı test edilmiş ve 0.05 düzeyinde manidar bulunmamıştır.

Bu bulguya göre, ortaöğretimdeki Sosyal Bilimler ders başarıları ile yükseköğretimdeki Sosyal Bilimler ders başarıları arasında ilişki olmadığı söylenebilir. Bu durum EÖD Anabilim dalına giren öğrencileri için, ortaöğretim dersleri arasından Tarih, İnkılâp Tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe derslerinin yükseköğretimdeki Sosyal Bilimler dersleri için iyi bir yordayıcı olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Ortaöğretim okul programlarının birbirinden farklı olması ve ders başarısını değerlendirmede, değerlendirmeciler arasındaki farklılıklar nedeniyle elde edilen başarı notlarının güvenilirliğinin düşük olması, örneklemdaki eleman sayısının az oluşu bulunan korelasyon katsayısının olduğundan daha düşük bir değer almasına sebep olmuş olabilir. Ayrıca, ortaöğretim başarı notunun 1-10 arasında ranjı dar değerlerle hesaplanmış olması korelasyonun düşük çıkmasının bir sebebi olabilir.

Bu çalışmanın 2. alt probleminde elde edilen bulguların, Tezbaşaran'ın (1991) çalışmasında yer alan ortaöğretim başarı puanı ile yükseköğretim programları arasındaki korelasyonu gösteren bulgularla tutarlı olduğu görülmüştür. Tezbaşaran'ın (1991) çalışmasında, genel olarak ortaöğretim başarı puanı ile yükseköğretimdeki birinci yıl not ortalaması arasındaki korelasyonların hesaplandığı dikkate alındığında 14 farklı yükseköğretim programı için (0.06;0.61) aralığında değişen değerler aldığı gözlenmiştir. Korelasyonların negatif değerler almamış olması, bu çalışmanın 2. alt probleminde elde edilen bulguları desteklemektedir.

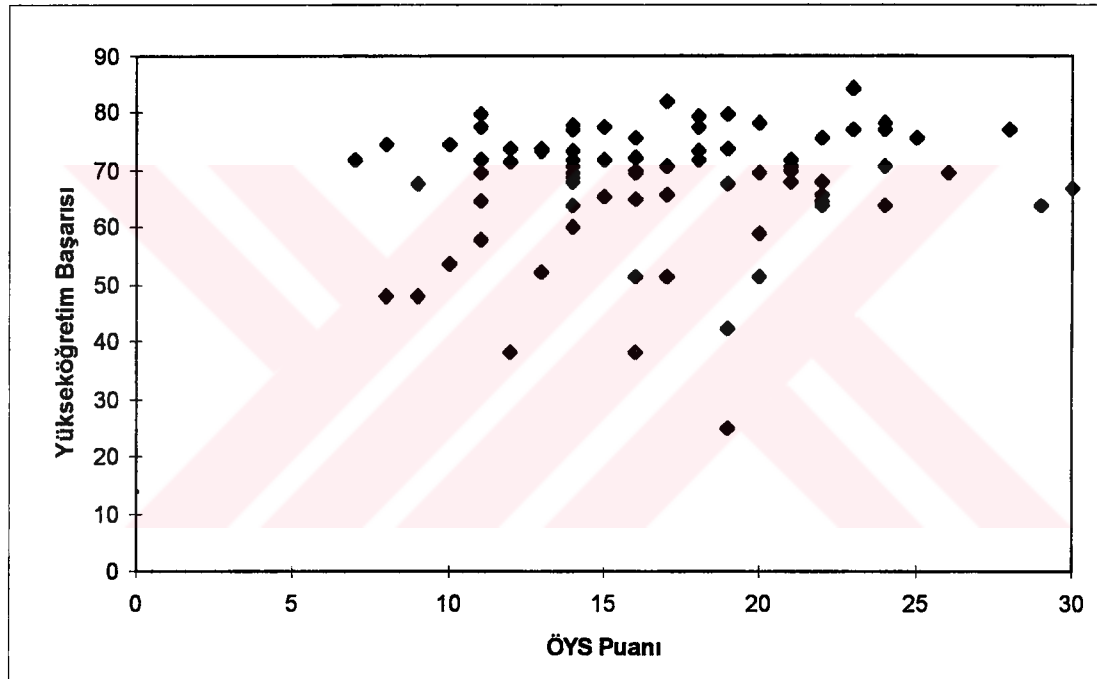
3. EÖD Anabilim Dalı Öğrencilerinin ÖYS'de İlgili Alan Derslerine İlişkin Alt Test Puanları ile Yükseköğretimdeki İlgili Alan Derslerine İlişkin Başarıları Arasındaki Korelasyonlar

a. Öğrencilerin ÖYS'de aldığı Matematik Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Temel Matematik I (MAT 113), Temel Matematik II (MAT 114), İstatistik I (EBB 104), İstatistik II (EBB 203), İstatistik III (EBB 303) ve Non-Parametrik İstatistik (EBB 304) derslerine ilişkin başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Bu alt probleme cevap bulabilmek için öğrencilerin ÖYS'de aldığı Matematik Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Temel Matematik I (MAT 113), Temel Matematik II (MAT 114), İstatistik I (EBB 104), İstatistik II (EBB 203), İstatistik III (EBB 303) ve Non-Parametrik İstatistik (EBB 304) derslerine ilişkin başarıları arasındaki korelasyon Pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı kullanılarak

hesaplanmış, bulunan korelasyon katsayısının sıfırdan manidar derecede farklı olup olmadığı "t" testi ile test edilmiştir. Her bir öğrencinin yükseköğretimdeki Matematik dersine ilişkin başarı notu, her dönemde aldığı Matematik ders notlarının aritmetik ortalaması alınarak kullanılmıştır.

EÖD Anabilim Dalı öğrencilerinin ÖYS'de aldığı Matematik Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Matematik derslerine ilişkin başarıları arasındaki korelasyon Şekil 7'de grafik olarak gösterilmiştir.

Şekil 7: ÖYS Matematik Alt Testi Puanları ile Yükseköğretim Matematik Ders Başarıları
Korelasyonu ($r = 0.129$)

Şekil 7'de görüldüğü gibi ÖYS'de aldığı Matematik Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Temel Matematik I (MAT 113), Temel Matematik II (MAT 114), İstatistik I (EBB 104), İstatistik II (EBB 203), İstatistik III (EBB 303) ve Non-Parametrik İstatistik (EBB 304) derslerine ilişkin başarıları arasında 0,129 gibi oldukça düşük bir ilişki bulunmuştur. Bu ilişkinin 0'dan manidar derecede farklı olup olmadığı test edilmiş ve 0.05 düzeyinde manidar bulunmamıştır.

Bu bulguya göre, ilişkinin pozitif yönde fakat sıfıra çok yakın bir değer almış olması ayrıca bulunan ilişkinin manidar olmaması, ÖYS Matematik Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Matematik ders başarıları arasında ilişkinin olmadığını göstermektedir. Bu bulguya göre, EÖD Anabilim dalına giren öğrencilerin yükseköğretimdeki Matematik dersleri için ÖYS Matematik Alt Test puanlarının iyi bir yordayıcı olmadığı söylenebilir.

Bu bulgunun, Tezbaşaran'ın (1991) çalışmasındaki ÖYS test puanları ile yükseköğretim programları arasındaki korelasyonu gösteren bulgularla tutarlı olduğu görülmüştür. Tezbaşaran'ın çalışmasında yükseköğretimdeki birinci yıl not ortalamasının kullanıldığı dikkate alındığında 14 farklı yükseköğretim programı için ÖYS Matematik test puanı ile yükseköğretimdeki birinci yıl not ortalamaları arasında (-0.04 ile 0.32) aralığında değişen korelasyonlar bulunmuştur.

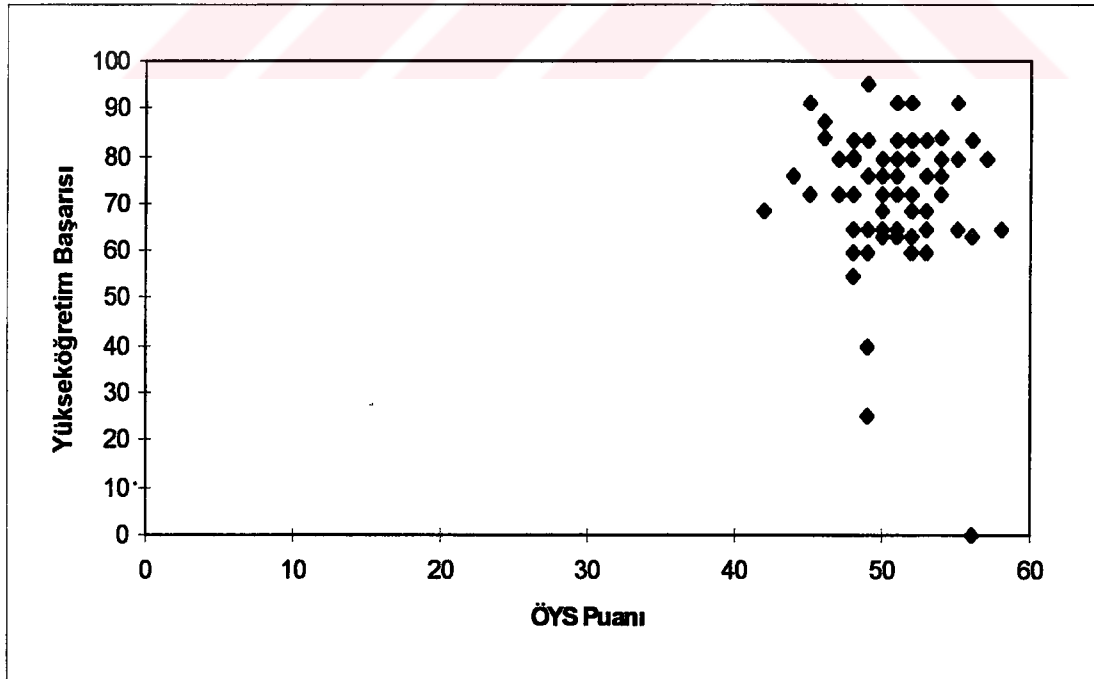
Bu çalışmada, ortaöğretim Matematik dersi başarı notlarının yükseköğretimdeki Matematik ders başarılarıyla ilişkisi 0.135 bulunurken, ÖYS Matematik Alt Testi puanlarının yükseköğretimdeki Matematik ders başarılarıyla ilişkisi 0.129 bulunmuştur. Bulunan korelasyonlardan ortaöğretim Matematik ders başarıları ile yükseköğretimdeki Matematik ders başarıları arasındaki korelasyon, ÖYS Matematik Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Matematik başarıları arasındaki korelasyondan daha yüksektir. Manidarlık testi yapılmamış olmakla ve fark çok az olmakla birlikte ortaöğretim başarısının yükseköğretimdeki başarıyı daha iyi yordadığı hakkında bir izlenim elde edilmektedir. Nitekim Tezbaşaran'ın (1991) çalışmasında da ortaöğretim başarı puanı ile yükseköğretim programları arasındaki korelasyonlar (0.06;0.61) aralığında değişen değerler alırken, ÖYS test puanları ile yükseköğretim programları arasında (-0.33;0.32) aralığında değişen korelasyonlar bulunmuştur. Tezbaşaran(1991)'in çalışmasındaki bu değerlerde, ortaöğretim başarısının yükseköğretimdeki başarıyı daha iyi yordadığı hakkındaki izlenimi desteklemektedir.

Bu araştırma bulgusuna göre, korelasyon katsayısının pozitif yönde, düşük bir değer almış olması, ÖYS testlerindeki hesaplamaların seçilmiş grup üzerinden

yapılmış olmasından ve seçilmiş grubun standart kayması ranj daralması (Lord ve Novick 1968:131) sebebiyle daha düşük olduğundan, bu durum korelasyon katsayısının daha düşük çıkmasına sebep olabilir.

b. Öğrencilerin ÖYS'de aldığı Türkçe Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Türk Dili I (TKD 103) ve Türk Dili II (TKD 104) derslerine ilişkin başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Bu alt probleme cevap bulabilmek için ÖYS Türkçe Alt Testi puanları ile yükseköğretimde okutulan her döneme ilişkin Türk Dili ve Edebiyatı dersindeki başarıları arasındaki korelasyon Pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı kullanılarak hesaplanmış, bulunan korelasyon katsayısının sıfırdan anlamlı derecede farklı olup olmadığı “t” testi ile test edilmiştir. Öğrencilerin yükseköğretimdeki Türk Dili ve Edebiyatı dersine ilişkin başarıları, her dönemde aldıkları Türk Dili ve Edebiyatı ders notlarının aritmetik ortalaması alınarak kullanılmıştır.

Şekil 8: ÖYS Türkçe Alt Testi Puanları ile Yükseköğretim Türk Dili ve Edebiyatı Ders Başarıları Korelasyonu ($r = 0.075$)

Öğrencilerin ÖYS Türkçe Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki her döneme ilişkin Türk Dili ve Edebiyatı dersindeki başarıları arasındaki korelasyon Şekil 8'de gösterilmiştir.

Öğrencilerin ÖYS'den almış oldukları Türkçe Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki her döneme ilişkin Türk Dili ve Edebiyatı dersindeki başarıları arasındaki korelasyon katsayısı 0,075 olarak bulunmuştur. Bu ilişkinin 0'dan manidar derecede farklı olup olmadığı test edilmiş ve 0.05 düzeyinde manidar bulunmamıştır.

Bu bulguya göre, grafiğin incelenmesinden de görüleceği gibi, ilişkinin 0'a çok yakın bir değer alması ve ilişkinin manidar olmaması, EÖD Anabilim Dalı öğrencilerinin ÖYS'den almış oldukları Türkçe Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Türk Dili ve Edebiyatı dersi arasında ilişki olmadığını göstermektedir. Bu durum yükseköğretimde okutulan Türk Dili ve Edebiyatı dersi ölçüt alındığında ÖYS Türkçe Alt Testi puanlarının iyi bir yordayıcı olmadığı şeklinde yorumlanabilir.

Bu bulgunun, Tezbaşaran'ın (1991) çalışmasındaki ÖYS Türkçe Alt Testi puanları ile yükseköğretim programları için elde ettiği bulgularla tutarlı olduğu görülmüştür. Tezbaşaran'ın çalışmasında yükseköğretimdeki birinci yıl not ortalamasının kullanıldığı dikkate alındığında 14 farklı yükseköğretim programı için ÖYS Türkçe test puanı ile yükseköğretimdeki birinci yıl not ortalamaları arasında (-0.30;0.10) aralığında değişen korelasyonlar bulunmuştur.

Bu çalışmada, ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı dersi başarı notlarının yükseköğretimdeki Türk Dili ve Edebiyatı ders başarılarıyla ilişkisi 0.406 bulunurken, ÖYS Türkçe Alt Testi puanlarının yükseköğretimdeki Türk Dili ve Edebiyatı ders başarılarıyla ilişkisi 0.075 bulunmuştur. Bulunan korelasyonlardan ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı ders başarıları ile yükseköğretimdeki Türk Dili ve Edebiyatı ders başarıları arasındaki korelasyon, ÖYS Türkçe Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Türk Dili ve Edebiyatı ders başarıları arasındaki korelasyondan daha yüksektir.

Manidarlık testi yapılmamış olmakla birlikte farkın belirgin olması, ortaöğretim başarısının yükseköğretimdeki başarıyı daha iyi yordadığı hakkında bir izlenim vermektedir. Nitekim Tezbaşaran'ın (1991) çalışmasında da ortaöğretim başarı puanı ile yükseköğretim programları arasındaki korelasyonlar (0.06;0.61) aralığında değişen değerler alırken, ÖYS test puanları ile yükseköğretim programları arasında (-0.33;0.32) aralığında değişen korelasyonlar bulunmuştur. Tezbaşaran'ın çalışmasındaki (1991) bu değerlerde, ortaöğretim başarısının yükseköğretimdeki başarıyı daha iyi yordadığı hakkındaki izlenimi desteklemektedir.

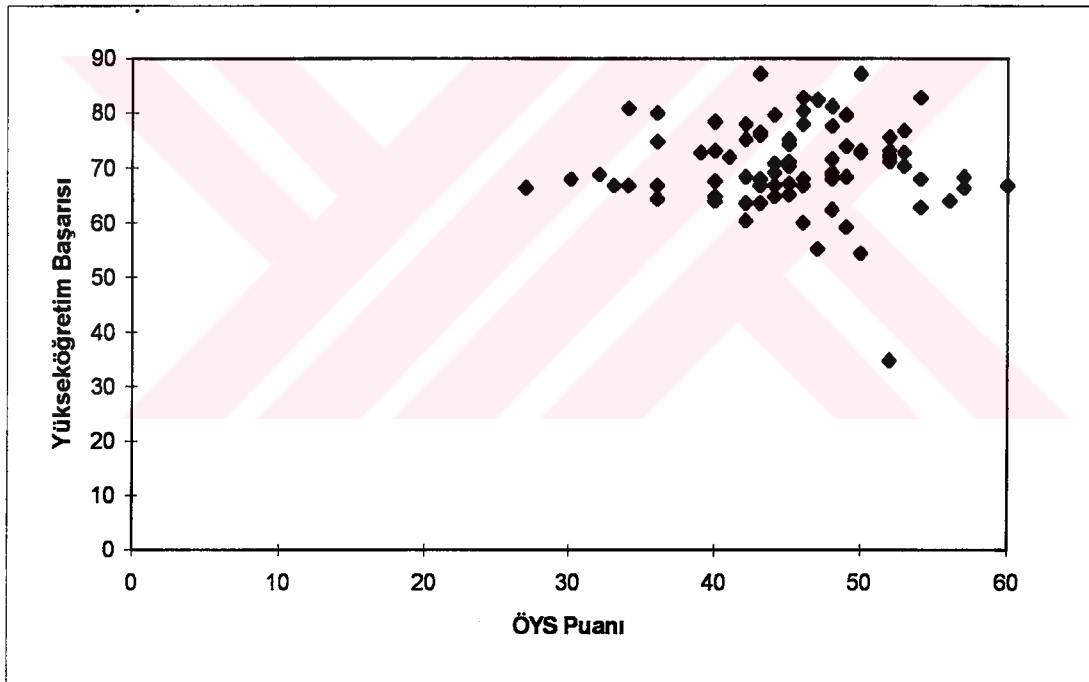
Araştırma kapsamına giren eleman sayısının sınırlı oluşu yani sadece EÖD Anabilim Dalını kazanan öğrencilerin örnekleme alınması, sınava giren öğrencilerin tümünün araştırma kapsamında yer almaması korelasyon katsayısının bu kadar düşük bir değer almasına sebep olabilir. Korelasyon katsayılarının hesaplandıkları örneklem grubunun değişkenlikleri dikkate alındığında, ÖYS testlerinde hesaplamalar seçilmiş grup üzerinden yapıldığından ve seçilmiş grubun standart kayması ranj daralması (Lord ve Novick 1968:131) sebebiyle daha düşük olduğundan, bu durum korelasyon katsayılarının düşmesine sebep olmaktadır.

c. Öğrencilerin ÖYS'de aldığı Sosyal Bilimler Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Eğitim Bilimine Giriş (EBB 101), Felsefeye Giriş (FEL 100), Sosyolojiye Giriş (SOS 101), Psikolojiye Giriş (PSİ 101), Gelişim Psikolojisi (EBB 122), Öğrenme Psikolojisi (EBB 124), Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi (AİT 203), Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi (AİT 204), Eğitim Felsefesi (EBB 207), Eğitim Sosyolojisi (EBB 211), Sosyal Psikoloji (EBB 246), Endüstri Psikolojisi (EBB 264), Eğitim Tarihi (EBB 310) derslerine ilişkin başarıları arasında nasıl bir ilişki vardır?

Bu alt probleme cevap bulabilmek için öğrencilerin ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Eğitim Bilimine Giriş (EBB 101), Felsefeye Giriş (FEL 100), Sosyolojiye Giriş (SOS 101), Psikolojiye Giriş (PSİ 101), Gelişim Psikolojisi (EBB 122), Öğrenme Psikolojisi (EBB 124), Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi (AİT 203), Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi (AİT 204), Eğitim Felsefesi

(EBB 207), Eğitim Sosyolojisi (EBB 211), Sosyal Psikoloji (EBB 246), Endüstri Psikolojisi (EBB 264), Eğitim Tarihi (EBB 310) derslerine ilişkin başarıları arasındaki korelasyon Pearson momentler çarpım korelasyon katsayısı kullanılarak hesaplanmış, bulunan korelasyon katsayısının sıfırdan anlamlı derecede farklı olup olmadığı “t” testi ile test edilmiştir. Her bir öğrencinin yükseköğretimdeki ilgili derslere ilişkin başarı notu, her dönemde aldığı ders notlarının aritmetik ortalaması alınarak Sosyal Bilimler ders adı altında toplanarak veriler analiz edilmiştir.

Öğrencilerin ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi Puanları ile yükseköğretim Sosyal Bilimler ders başarıları arasındaki korelasyon Şekil 9’da gösterilmiştir.

Şekil 9: ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi Puanları ile Yükseköğretim Sosyal Bilimler Ders Başarıları Korelasyonu ($r = -0.046$)

Şekil 9'daki grafiğin incelenmesinden de görüleceği gibi, öğrencilerin ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Sosyal Bilimler ders başarıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon katsayısı $-0,046$ olarak bulunmuştur. Bu ilişkinin 0'dan manidar derecede farklı olup olmadığı test edilmiş ve 0.05 düzeyinde manidar bulunmamıştır.

Bu bulguya göre, ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Sosyal Bilimler ders başarıları arasında, EÖD Anabilim Dalı öğrencileri yönünden bir ilişki olmadığı söylenebilir. Bu durum, EÖD Anabilim Dalı öğrencileri için, ÖYS'de ölçülen Sosyal Bilimler davranışlarının yükseköğretimdekilerle farklılıklar gösterdiği şeklinde yorumlanabilir.

Bu bulgunun, Tezbaşaran'ın (1991) çalışmasındaki ÖYS Sosyal Bilimler test puanları ile yükseköğretim programları için elde ettiği bulgularla tutarlı olduğu görülmüştür. Tezbaşaran'ın çalışmasında yükseköğretimdeki birinci yıl not ortalamasının kullanıldığı dikkate alındığında 14 farklı yükseköğretim programından 9'u için ÖYS Sosyal Bilimler test puanı ile yükseköğretimdeki birinci yıl not ortalamaları arasında (-0.33;0.15) aralığında değişen korelasyonlar bulunmuştur.

Bu çalışmada, ortaöğretim Sosyal Bilimler ders başarısının yükseköğretimdeki Sosyal Bilimler ders başarılarıyla ilişkisi 0.156 bulunurken, ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi puanlarının yükseköğretimdeki Sosyal Bilimler ders başarılarıyla ilişkisi -0.046 bulunmuştur. Bulunan korelasyonlardan ortaöğretim Sosyal Bilimler ders başarıları ile yükseköğretimdeki Sosyal Bilimler ders başarıları arasındaki korelasyon, ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Sosyal Bilimler ders başarıları arasındaki korelasyondan daha yüksektir. Manidarlık testi yapılmamış olmakla birlikte farkın belirgin olması, ortaöğretim başarısının yükseköğretimdeki başarıyı daha iyi yordadığı hakkında bir izlenim vermektedir. Nitekim Tezbaşaran'ın(1991) çalışmasında da ortaöğretim başarı puanı ile yükseköğretim programları arasındaki korelasyonlar (0.06;0.61) aralığında değişen değerler alırken, ÖYS test puanları ile yükseköğretim programları arasında (-0.33;0.32) aralığında değişen korelasyonlar bulunmuştur. Tezbaşaran'ın çalışmasındaki (1991) bu değerlerde, ortaöğretim başarısının yükseköğretimdeki başarıyı daha iyi yordadığı hakkındaki izlenimi desteklemektedir.

Örnekleme giren öğrenci sayısının sınırlı oluşu yani sadece EÖD Anabilim Dalını kazanan öğrencilerin örnekleme alınması, sınava giren öğrencilerin tümünün araştırma kapsamında yer almaması korelasyon katsayısının bu kadar düşük, negatif değer almasına neden olmuş olabilir. Ayrıca yükseköğretimde değerlendirmeciler arasındaki farklılıklar nedeniyle elde edilen başarı notlarının güvenilirliğinin düşük olması da bulunan korelasyon katsayısının düşük ve negatif bir değer almasına sebep olmuş olabilir.

BÖLÜM IV

SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde, araştırmanın bulguları ile elde edilen sonuçlar açıklanmış ve bu sonuçlar yardımıyla önerilerde bulunulmuştur.

Bu çalışmada, Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı'na 1993-1994, 1994-1995, 1995-1996 ve 1996-1997 öğretim yıllarında alınan öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki ders başarıları ve ÖYS puanlarının yükseköğretimdeki akademik başarıyı yordama güçleri tesbit edilmeye çalışılmıştır. Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki ders başarıları, ÖYS puanları ve yükseköğretimdeki akademik başarıları arasında nasıl bir ilişki olduğu ilgili derslerle karşılaştırma yapılarak ortaya konmuş ve elde edilen sonuçlar I. Bölüm'de belirtilen alt problemlerin sırasına uygun olarak aşağıda verilmiştir.

Sonuçlar

1a. Bu alt problemde öğrencilerin ortaöğretimdeki Matematik ders başarıları ile ÖYS'de aldığı Matematik Alt Testi puanları arasında 0.095 gibi oldukça düşük ilişki bulunmuştur. Öğrencilerin Matematik dersine ilişkin ortaöğretim başarıları ve ÖYS Matematik Alt Testi puanları arasında manidar bir ilişki bulunmamıştır. Buna göre, ortaöğretimdeki Matematik ders başarıları ile ÖYS Matematik Alt Testi puanları arasında, EÖD Anabilim Dalı öğrencileri yönünden bir ilişki bulunmadığı görülmüştür. Bu sonuca dayanarak, EÖD Anabilim Dalı öğrencileri için, ÖYS Matematik Alt Testi puanlarının ortaöğretimdeki Matematik ders başarısını yansıtmadığı görülmüştür.

1b. Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki her döneme ilişkin Türk Dili ve Edebiyatı dersindeki başarıları ile ÖYS Türkçe Alt Testi puanları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon katsayısı -0.146 olarak bulunmuştur. Bu ilişki 0'dan manidar

derecede farklı bulunmamıştır. Buna göre, ortaöğretim Türk Dili ve Edebiyatı ders başarısı ile ÖYS Türkçe Alt Testi puanları arasında, EÖD Anabilim dalı öğrencileri yönünden ilişki görülmemiştir. Bu sonuca dayanarak, EÖD Anabilim dalı öğrencileri için, ÖYS Türkçe Alt Testinin ortaöğretimdeki Türk Dili ve Edebiyatı ders başarısını hiç yansıtmadığı hatta ÖYS’de ölçülen Türkçe davranışlarının ortaöğretimdekilerle farklılıklar gösterdiği görülmüştür.

1c. Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki her döneme ilişkin Tarih, İnkılâp Tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe derslerindeki başarıları ile ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi puanları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon katsayısı 0.166 olarak bulunmuş, iki değişken arasında manidar bir ilişki bulunmamıştır. Ortaöğretimdeki Sosyal Bilimler ders başarıları ile ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi puanları arasında manidar bir ilişki bulunmamıştır. EÖD Anabilim dalına giren öğrencilerin ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi puanları için, ortaöğretim dersleri arasından Tarih, İnkılâp Tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe derslerinin iyi bir yordayıcı olmadığı görülmüştür. Ama a ve b alt problemlerindeki bulgular dikkate alındığında ÖYS için en iyi yordayıcının Sosyal Bilimler dersleri olduğu söylenebilir. Yine de ortaöğretimde okutulan Sosyal Bilimler dersleriyle ÖYS’de yoklanan Sosyal Bilimler bilgi düzeyi arasında tutarlılığın olmadığı görülmüştür.

2a. Öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki Matematik dersine ilişkin başarıları ile yükseköğretimdeki Temel Matematik I (MAT 113), Temel Matematik II (MAT 114), İstatistik I (EBB 104), İstatistik II (EBB 203), İstatistik III (EBB 303) ve Non-Parametrik İstatistik (EBB 304) derslerine ilişkin başarıları arasında 0.135 gibi düşük bir ilişki bulunmuştur. Bu ilişkinin 0’dan manidar derecede farklı olup olmadığı test edilmiş ve 0.05 düzeyinde manidar bulunmamıştır. EÖD Anabilim dalına giren öğrencilerin bu anabilim dalında dört yıl boyunca aldıkları Matematik ve İstatistik dersleri ile ortaöğretimde almış oldukları Matematik dersleri arasında düşük bir korelasyon katsayısının bulunması, yükseköğretimdeki dersler ölçüt alındığında ortaöğretimde okutulan Matematik dersinin iyi bir yordayıcı olmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

2b. Öğrencilerin ortaöğretimdeki her döneme ilişkin Türk Dili ve Edebiyatı dersindeki başarıları ile yükseköğretimdeki Türk Dili I (TKD 103) ve Türk Dili II (TKD 104) derslerine ilişkin başarıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon katsayısı 0,406 olarak bulunmuştur. Bu ilişkinin 0'dan manidar derecede farklı olup olmadığı test edilmiş ve 0.05 düzeyinde manidar bulunmuştur. İlişkinin düşük bir değer almamış olması ve anlamlı bulunması, EÖD Anabilim dalına giren öğrencilerin yükseköğretimdeki Türk Dili ve Edebiyat dersi ölçüt alındığında ortaöğretimde okutulan Türk Dili ve Edebiyat dersinin yordayıcı olduğunu ortaya koymaktadır.

2c. Bu alt problemde öğrencilerin ortaöğretim okullarındaki her döneme ilişkin ders başarıları ile yükseköğretimdeki Sosyal Bilimler ders başarıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon katsayısı 0.156 olarak bulunmuştur. Bu ilişkinin 0'dan manidar derecede farklı olup olmadığı test edilmiş ve 0.05 düzeyinde manidar bulunmamıştır. Bu sonuca göre, ortaöğretimdeki Sosyal Bilimler ders başarıları ile yükseköğretimdeki Sosyal Bilimler ders başarıları arasında manidar bir ilişki olmadığı görülmüştür. Buna göre, EÖD Anabilim dalına giren öğrenciler için, ortaöğretim dersleri arasından Tarih, İnkılâp Tarihi, Coğrafya, Psikoloji, Sosyoloji, Felsefe derslerinin yükseköğretimdeki Sosyal Bilimler dersleri için iyi bir yordayıcı olmadığı görülmüştür.

3a. Bu alt problem bulgusuna göre, öğrencilerin ÖYS'de aldığı Matematik Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Temel Matematik I (MAT 113), Temel Matematik II (MAT 114), İstatistik I (EBB 104), İstatistik II (EBB 203), İstatistik III (EBB 303) ve Non-Parametrik İstatistik (EBB 304) derslerine ilişkin başarıları arasında 0,129 gibi oldukça düşük bir ilişki bulunmuştur. Bulunan ilişki 0.05 düzeyinde manidar değildir. Bu sonuca dayanarak, ilişkinin pozitif yönde fakat sıfıra çok yakın bir değer almış olması ayrıca bulunan ilişkinin manidar olmaması, ÖYS Matematik Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Matematik ders başarıları arasında ilişkinin olmadığını göstermektedir. Buna göre, EÖD Anabilim dalına giren

öğrencilerin yükseköğretimdeki Matematik dersleri için ÖYS Matematik Alt Testi puanlarının iyi bir yordayıcı olmadığı görülmüştür.

3b. Öğrencilerin ÖYS'den almış oldukları Türkçe Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki her döneme ilişkin Türk Dili ve Edebiyatı dersindeki başarıları arasındaki korelasyon katsayısı 0,075 olarak bulunmuştur. Bu ilişkinin 0.05 düzeyinde manidar olmadığı görülmüştür. İlişkinin 0'a çok yakın bir değer alması, EÖD Anabilim Dalı öğrencilerinin ÖYS'den almış oldukları Türkçe Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Türk Dili ve Edebiyatı dersi arasında ilişki olmadığını göstermektedir. Bu sonuca dayanarak, yükseköğretimde okutulan Türk Dili ve Edebiyatı dersi ölçüt alındığında ÖYS Türkçe Alt Testi puanlarının iyi bir yordayıcı olmadığı görülmüştür.

3c. Bu alt problem bulgusuna göre, öğrencilerin ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Sosyal Bilimler ders başarıları arasındaki ilişkiyi gösteren korelasyon katsayısı -0,046 olarak bulunmuştur. Bu ilişkinin 0'dan manidar derecede farklı olup olmadığı test edilmiş ve 0.05 düzeyinde manidar bulunmamıştır. Bu sonuca göre, ÖYS Sosyal Bilimler Alt Testi puanları ile yükseköğretimdeki Sosyal Bilimler ders başarıları arasında, EÖD Anabilim Dalı öğrencileri yönünden bir ilişki olmadığı görülmüştür. Bu durum, EÖD Anabilim Dalı öğrencileri için, ÖYS'de ölçülen Sosyal Bilimler davranışlarının yükseköğretimdekilerle farklılıklar gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Öneriler

1. Araştırma sonuçlarına göre, EÖD Anabilim Dalı'ndaki başarıyı ÖYS TM puan türünün yordama gücünün olmadığı sonucu çıkarılabilir. Ancak, bu konuda kesin sonucun verilebilmesi için, bu araştırmanın benzeri çalışmaların, üniversitelerin ÖYS TM puan türü ile öğrenci alan bölümlerini de kapsayacak şekilde örneklemin büyütülerek yapılması gereklidir.

2. Öğrencilerin akademik başarısını, değerlendirmenin temel ilkelerine uygun olarak daha kapsamlı olarak bütün ülke düzeyinde ortaya koymaya yönelik araştırmalar yapılmalı ve öğretmenler arasındaki değerlendirme farklılıkları ortadan kaldırılarak ortak bir çerçeve sağlanmalıdır.

3. Ranj daralmasını dikkate alan araştırmaların yapılması önerilebilir. Eğer seçilmemiş grubun varyansları bulunabilirse, ranj daralmasının etkisi kaldırılarak korelasyonlar hesaplanabilir.

4. Ortaöğretim başarı notu yerine ortaöğretimdeki başarıyı puanlarla hesaplayıp, araştırmaların buna göre yapılması önerilebilir.

KAYNAKÇA

AKHUN, İlhan

- 1980 Akademik Başarının Kestirilmesi: Çoklu Regresyon Yaklaşımının Uygulanmasına İlişkin Bir Araştırma.
Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

- 1991 İstatistiklerin Manidarlığı ve Örneklem.
(Geliştirilmiş 2. Baskı), Ankara.

- 1988 İstatistiksel Formüller ve Tablolar.
(Geliştirilmiş 2. Baskı), Ankara.

AŞKAR, Petek

- 1985 "Yükseköğretime Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sisteminin Geçerliği"
(Yayınlanmış Doktora Tezi)
Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

ATEŞOK, Nurcan

- 1989 "Öğrencilerin Ortaokul Genel Akademik Başarıları İle Lise Akademik Başarılarının Karşılaştırılması." (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

BAYKUL, Yaşar

- 1989 ÖSS İle Yoklanan Bilgi Ve Beceriler Farklı Okul Tür Ve Sınıflarında Ne Ölçüde Kazanılmaktadır?
Ankara: ÖSYM-TAB Eğitim Yayınları.

ÇALIŞKANER, Asaf

- 1978 Ölçme ve Değerlendirme.
Ankara: Meteksan.

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM
DOKÜMANTASYON
MERKEZİ

DEMİROK, Seyhun

- 1990 "ÖSS ve ÖYS Puanları ile Lise ve Dengi Okullardaki Başarının Yükseköğretimdeki Başarıyla İlişkisi."
(Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

DÖKMEN, Üstün

- 1992 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi Kuruluşu, Gelişmesi, Çalışmaları.
Ankara: ÖSYM Yayınları.

ERSOY, M. Akif

- 1989 "Hacettepe Üniversitesi Matematik Bölümü I.Sınıf Öğrencilerinin Yarı Yıl Sonundaki Akademik Başarılarının Çeşitli Faktörlere Göre Değerlendirilmesi." (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

ERTÜRK, Selahattin

- 1993 Eğitimde "Program" Geliştirme.
Ankara: Meteksan.

GRAHAM, Lawrence D.

- 1991 "Predicting Academic Success Of Students In A Master Of Business Administration Program."
Educational And Psychological Measurement, 51:721-727.

KOÇ, Nizamettin

- 1981 Liselerde Öğrencilerin Akademik Başarılarının Değerlendirilmesi Uygulamalarının Etkililiğine İlişkin Bir Araştırma.
Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.

KOZAN, K. ve E. TEZER

- 1979 Üniversitelerarası Seçme Sınavı Geçerlik Araştırması.
Ankara: ÜSYM.

LORD, F. M & M.R. NOVICK

- 1968 Statistical Theories of Mental Test Scores.
Princeton, New Jersey: Addison-Wesley Publishing Com., Inc.

MIHÇIOĞLU, Cemal

- 1969 Üniversiteye Giriş ve Liselerimiz.
Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi (İkinci Basım).
1977 "Üniversiteye Giriş Sınavları Öğrenci Seçmede Ne Derece Geçerlidir?"
Yükseköğretime Giriş Sorunları (Yayına Hazırlayan: Nizamettin Koç)
Ankara: Türk Eğitim Derneği Yayınları, Türk Eğitim Derneği I.Eğitim
Toplantısı.

MICROSOFT Corp.

- 1991 Microsoft Excel 5.0a.

ONAY, Perihan

- 1972 "Öğrencilerin Lise, Üniversitelerarası Giriş İmtihanı ve Üniversite
Başarıları Arasındaki İlişkiler." (Yayınlanmamış Bilim Uzmanlığı Tezi)
Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

ORAL, Tevfik

- 1985 "Lise Başarı Ölçüleri İle ÖSYS Puanları Arasındaki Uyum."
(Yayınlanmamış Doktora Tezi)
Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

ÖZÇELİK, D. Ali

- 1982 "Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı Geçerlik Araştırması."
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı Geçerliğinin Araştırılmasında
Kullanılan Yöntemlere İlişkin Bazı Sorunlar.
 Ankara: ÖSYM Araştırma-Geliştirme Birimi.

ÖZDOĞAN, Fatma Selma

- 1988 "Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmetler Yüksekokulu Birinci Sınıf
 Öğrencilerinin Akademik Başarıları İle Üniversiteye Giriş Puanları
 Arasındaki İlişki Üzerine Bir Araştırma."
 (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi)
 Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

ÖSYM

- 1997 1997 Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı İkinci Basamak Kılavuzu.
 Ankara: ÖSYM.

PAYASLIOĞLU, Arif

- 1985 Türkiye'de Yükseköğretim Kurumlarına Öğrenci Seçme ve Yerleştirme
Sistemi.
 Ankara: ÖSYM Araştırma-Geliştirme Birimi.

TEKİN, Halil

- 1993 Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme.
 Ankara: Yargı Yayınları.

TEZBAŞARAN, A. Ata

- 1991 "Yükseköğretime Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sisteminde 1987
 Yılında Yapılan Değişikler Üzerine Bir Araştırma."
 (Yayınlanmamış Doktora Tezi).
 Ankara: Hacettepe Üniversitesi.

TURGUT, M. Fuat

- 1978 "EBB 673 Eğitimde Ölçme Teknikleri."
(Yayınlanmamış Ders Notu).
- 1992 Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metodları.
Ankara: Saydam Matbaacılık.

TOKER, Fethi

- 1982 "Yordama Geçerliğinde Bir Sorun."
Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı Geçerliğinin Araştırılmasında
Kullanılan Yöntemlere İlişkin Bazı Sorunlar.
Ankara: ÖSYM Araştırma-Geliştirme Birimi.

YOUNG, John W.

- 1993 "Grade Adjusment Methods."
Review Of Educational Research, 63, 2:151-165.
- 1997-1998 Dersler Kataloğu